

Upravništvo: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglaševanje iz Italije in
invenstvo: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštno-
čkovarstvu zvezo št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Contr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.

Uredništvo:
Ljubljana — Pucinijska ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Feindliche Brückenkopfstellung auf dem Westufer des Dnjestr ausgeräumt

Erbitterte Feindangriffe westlich Sewastopol abgewehrt — Feindliche Angriffe bei Nettun zusammengebrochen

Aus dem Führerhauptquartier, 11. Mai. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum westlich Sewastopol wehrten unsere Truppen gestern zusammen mit rumänischen Gebirgsjägerbataillonen erbitterte Angriffe starker feindlicher Kräfte ab. 20 sowjetische Panzer wurden vernichtet.

Am unteren Dnjestr durchbrachen unsere Divisionen, von deutschen und rumänischen Schlachtfliegern wirksam unterstützt, eine feindliche Brückenkopfstellung auf dem Westufer des Flusses, stießen bis tief in die Artilleriestellungen durch und räumten den gesamten Brückenkopf aus. Die Bolschewiken hatten schwere blutige Verluste und verloren über 500 Gefangene, 163 Geschütze und Granatwerfer sowie zahlreiche andere Waffen.

Starke Kampffliegerverbände griffen in der letzten Nacht die Bahnhöfe Schepetowka und Proskurov mit gutem Erfolg an. Es entstanden Grossbrände und Zerstörungen.

Das unter Führung von Major Antrup stehende Kampfgeschwader hat sich im Einsatz an der Ostfront besonders bewährt.

Im Landekopf von Nettun brachen mehrere feindliche Angriffe im zusammen-

gefassten Abwehrfeuer zusammen. In den Kämpfen der letzten Tage hat sich hier die 10. Kompanie des brandenburgischen Grenadierregiments (mot.) 8 unter Führung von Oberleutnant Thielmann besonders ausgezeichnet.

Kampffähren der Kriegsmarine versenkten in der Nacht zum 10. Mai südöstlich der Insel Elba ein feindliches Schnellboot und beschädigten mehrere andere schwer.

Starke Kampffliegerverbände führten in der vergangenen Nacht einen Angriff gegen den feindlichen Inselstützpunkt Lissa, der im Hafengebiet Explosionen und zahlreiche Brände hervorrief.

Ein schwächerer feindlicher Bomberverband griff in der vergangenen Nacht das Stadtgebiet von Budapest an.

Durch die Angriffe nordamerikanischer Bomber gegen Südostdeutschland entstanden besonders in Wiener Neustadt Schäden und Verluste unter der Bevölkerung. Hierbei sowie bei Angriffen auf Orte in den besetzten Westgebieten wurden 69 feindliche Flugzeuge, in der Mehrzahl viermotorige Bomber, vernichtet.

Einige britische Flugzeuge warfen in der letzten Nacht Bomben auf südwest-deutsches Gebiet.

Boljševiki uveljavljajo zahteve po Norveški

Stockholm, 11. maja. Boljševiki so sedaj z vso jasnostjo izjavili, da bodo v primeru premaganja Nemčije zahtevali zase Evropo in sicer ne samo vzhodno evropske države in Balkan, temveč tudi srednjo Evropo in Skandinavijo.

Londonski »Daily Sketch« je zvedel za to zahtevo Moskve na podlagi posebnih informacij. List piše, da je Moskva izrazila v posvetovalnem odboru za Evropo tudi željo po sodelovanju pri zasedbi Norveške. Sicer piše londonski list tako, da bo Anglija poleg norveškega begunskega odhoda udeležena pri zasedbi Norveške, toda sleherni ve, da bo močnejši zaveznik, kakor se je pokazalo že v primeru Irana, po kremelskih metodah popolnoma premagal Anglijo. Praktično bodo torej boljševiki v primeru zmage sami zasedli Norveško in jo proglasili za svojo interesno področje, kar bo gotovo izzvalo v švedski posebno zanimanje.

Stockholm, 11. maja. »Helsingborgs Dagblad« se ukvarja s poročilom, po katerem bo hotela Sovjetska zveza v primeru invazije na Norveško sodelovati pri zasedbi Norveške, in pripominja k temu: »Za norveško prebivalstvo je perspektiva sovjetske zasedbe strašna. S tem bi dohili boljševiki priliko, da proglasijo popolno število oseb za »izdajalce« in jih naglo likvidirajo. S sovjetskimi zasedbenimi četami bi se pojavila tolpa maščevalcev željnih norveških komunistov. Ka-

Von der antikomunistischen Manifestation in Vrhnik

S protikomunistične manifestacije na Vrhnik

Offizieller Empfang des Herrn Präsidenten bei der Ankunft in Vrhnik — Uradni sprejem g. prezidenta na Vrhnik

Während des Vorbeimarsches der slowenischen Landeswehr; Herr Präsident auf der Rednertribüne — Med mimohodom slovenskih domobrancev; g. prezident na slavnostnem govorniškem odru

Berlinska proslava rumunskega praznika

Berlin, 11. maja. O priliki rumunskega narodnega praznika 10. maja sta priredila rumunsko poslanstvo ter nemško-rumunsko društvo v Berlinu svečano proslavo, ki so se je udeležili zastopniki nemškega zunanjega ministrstva s podtajnikom Honkejem na čelu ter zastopniki stranke, države in vojske. Prisotnih je bilo tudi več zastopnikov diplomatskega zbora, ki jim je načeloval japonski veleposlanik general Ošima. Kot zastopnik službeno osebnostnega predsednika nemško-rumunskega društva veleposlanika grofa von der Schulenburga, je imel pozdravni nagovor podpredsednik von Hentling. Dejal je, da je 10. maj tudi za nemško-rumunsko društvo svečan dan, ker proslavlja tega dne prvo obletnico svojega obstoja. Njegova naloga postaja prav v današnjih časih posebno pomembna. Oba naroda se morata vedno bolj približati drug drugemu, da bo bojšče lahko dobilo nove vzpodbude in nove sile iz domovine.

Rumunski poslanik general Jon Gheorghe je izvajal, da stoji danes Rumunija, ki ji je že usoda določila, da se mora tolikokrat boriti kot stražar v hudi borbi na vzhodu Evrope. Polna želje po takem svetovnem reševanju, ki bo temeljila na časti in delovnih sposobnostih naroda, spoznavajo z navdušenjem in poštovanjem onega, ki se je sam stalno boril za pravico in mirno, razume veliki boj nemškega naroda za uresničenje tega ideala. Vsi deli tega stoji v zvestem tovarištvu v orožju in z neomajano vero, v končno zmago ob strani Nemčije ter bo še bolj napela svoje sile, da bo lahko vzdržala veliki in zadnji naval bojševizma.

Sveči je priredil rumunski poslanik general Gheorghe v prostoru nemško-rumunskega društva svečan sprejem.

Führerjeve čestitke za rumunski državni praznik

Berlin, 11. maja. Führer je ob priliki rumunskega narodnega praznika postal prvirunen brzojavne čestitke rumunskemu kralju in državnemu vodji maršalu Antonescu.

Novi mornariški minister Zedinjenih držav

Stockholm, 11. maja. Dosedanji državni podtajnik v severnoameriškem mornariškem ministru je bil imenovan za mornariškega ministra kot naslednik umrlega polkovnika Knoxa.

Aretacija angleškega vojvoda v Švedski

Stockholm, 11. maja. Stockholmski kriminalni preiskovalni oddelek je zaprl nekega inozemca zaradi vohunstva, ki ni bilo naperjeno proti Švedski. Inozemec je priznal, da se je odzval povabilu nekega britanskega državljanca, naj zbira v inozemstvu informacije glede vojaškega in gospodarskega položaja neke vojskojoče se države.

Gandhi na potu v Bombay

Amsterdam, 11. maja. Kakor javlja britanska poročevalska služba iz Poone, bo Gandhi v četrtek odpotoval v Bombay, od koder bo odšel v kopališče Juhu, ki leži 20 km južno od Bombayja.

Nemiri v San Salvadoru

Stockholm, 10. maja. Kakor javlja Reuter, so v San Salvadoru obodili na smrt okrog sto ljudi, med njimi razne znane osebnosti. Odstop Martinez, ki je bil predsednik nepremehoma 13 let, je posledica nekaterih nasilnih dejanj ter pojava nekega prevratnega pokreta v San Salvadoru. Narodna skupščina je imenovala za predsednikovega naslednika generala Andresa Ignacija Menendez, ki je bil odšel minister za narodno obrambo.

Viharno delavsko zborovanje v Londonu

Zeneva, 11. maja. O zelo vihnem delavskem zborovanju na londonskem Trafalgar Square poroča »Daily Telegraph«. Govoril je tajnik združenja britanskih morjarjev Jarman, ki je branil Bevinov zakon proti ščuvalcem k stavkam. Njegovi poslušalci pa so ga stalno preklicali in ga nazadnje ko je izjavil, da prevzema vso odgovornost za ta novi zakon, popolnoma prepili. Na zborovanju so se javili k besedi razni govorniki, ki so silovito kritizirali prve ukrepe britanske vlade proti stavkam.

Dublin, 11. maja. Vlada Eira je pri drugem branju prometnega zakona, ki določa osnivanje nove prometne družbe z vključitvijo podjetij Greath Southern Railways in Dublin Transport Company, doživela s 63 proti 64 glasovi poraz v parlamentu.

Slowenische Mädchen heften dem Herrn Präsidenten einen Blumenstrauß an — Slovenska dekleta pripenjajo, presidentu šopek cvetlic

Sovražnikovo predmostje na zapadni obali Dnjestra odstranjeno

Ogorčeni sovražnikovi napadi zapadno od Sevastopolja odbiti — Sovražnikovi napadi pri Nettunu propadli

Führerjev glavni stan, 11. maja. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na področju zapadno od Sevastopolja so večerj naše čete skupno z rumunskimi planinsko-lovskimi bataljoni odbile ogorčene napade močnih sovražniških sil. 20 sovjetskih oklopnikov je bilo uničenih.

Ob spodnjem Dnjestru so naše divizije, učinkovito podprte od nemških in rumunskih bojnih letal, predrle neko sovražnikovo predmostje na zapadnem bregu reke, prodre globoko v topleške postojanke in odstranile vse predmostje. Boljševiki so imeli težke krvne izgube in so izgubili nad 500 ujetnikov, 163 topov in minometal ter številno drugo orožje.

Močni oddelki bojnih letal so v pretekli noči z dobrim uspehom napadli žel. postaji v Šepetovki in Proskurovu. Nastali so veliki požari in razrušenja.

Bojna jata pod poveljstvom majorja Antrupa se je na vzhodnem bojišču posebno odlikovala.

Na nettunskem predmostju je propadlo več sovražnikovih napadov v strnjem obrambnem ognju. V bojih zadnjih dni se je tukaj posebno odlikovala 10. četa brandenburskega 8. motoriziranega grenadirskega polka pod poveljstvom nadporočnika Thielmanna.

Bojni brodovi vojne mornarice so v noči na 10. maj potopili južnovzhodno od otoka Elbe sovražnikov brzi čoln, več drugih pa težko poškodovali.

Močni oddelki bojnih letal so v pretekli noči napadli sovražnikovo otoško oporišče

Vis ter povzročili na pristaniškem področju eksplozije in številne požare. Siabotnejši sovražnikov bombniški oddelek je v pretekli noči napadel mestno področje Budimpeste.

Med napadi severnoameriških bombnikov na južno Nemčijo je bila povzročena posebno v Dunajskem Novem mestu škoda in izgube med prebivalstvom. Pri tem napadu kakor pri napadih na zasedena zapadna ozemlja je bilo uničenih 69 sovražnikovih letal, po večini štirimotornih bombnikov.

Nekaj angleških letal je metalo v pretekli noči bombe na južno-zapadno nemško ozemlje.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 10. maja. Vrhovno poveljništvo rumunske vojske je 9. maja objavilo naslednje vojno poročilo:

Na Krimu se nadaljujejo sovražnikovi napadi na sevastopolsko predmostje. Težki boji so v teku. Strelili smo 56 sovjetskih letal. Ob spodnjem Dnjestru in v Besarabiji ni bilo nikakih posebnih dogodkov. V Moldaviji in na področju severno od Jasija smo odbili sovražnikove napade.

Fiinsko vojno poročilo

Helsinki, 10. maja. Fiinsko vojno poročilo z dne 10. maja javlja: Na Karolijski in Aunuski črtni smo pregnali sovražnikove naskakovne čete, ki so napadale deloma z močno topniško podporo. Pri Ruokajarviju živahen obojestranski oženj. Z ostalih bojišč ni pomembnejših poročil.

Izpraznitev Sevastopolja

Berlin, 11. maja. Prevoz nemških in rumunskih oddelkov iz Sevastopolja na nemško-rumunsko celinsko kopnino je popolnoma uspel in se more že danes smatrati kot taktično in tehnično zelo uspel in pomemben dvig. S to ugotovitvijo pričena vojaški dopisnik DNB-ja Martin Hallensleben svoje današnje razmotrivanje o položaju, ki piše nato:

Cim so Nemci in Rumuni dokončali izpraznitev mesta in luke Sevastopolja, lahko sedaj odkrito govorimo o vlogi, ki jo je Krim v zadnjih mesecih igral v okviru nemškega vojnega vodstva. Še pred meseci je postalo jasno, da v teku splošnih operacij pripravljajo Nemci vse potrebno za uspešen odpror proti veleakcijam v l. 1944. na vzhodu. Bilo je opazno, da niso iz že tedaj razvidne koncentracije sil na vseh področjih svojih bojišč odvzeli nikjer kakšnih večjih sil za svoječasne bitke, temveč so v poznavanju odporne sposobnosti vzhodnih oddelkov in v upravičenem zaupanju vanje počasi vodili vojske na nazaj na Prut. Težkoče, ki jih je ta sklep imel za obrambo, so pač morali zaradi splošnega interesa vzeti v račun.

Ko pa so Nemci hladno in preračunljivo videli bodoči razvoj, so zaradi zavarovanja končnega vojaškega uspeha popolnoma trezno upoštevali edino možno posledico in črtali Krim kot nadaljnji činitelj. Zato so postopno zmanjševali tamkajšnje sile in predvsem skrivaj prepeljali ogromne zaloge vojnih potrebščin v Rumunijo. Potlej so rešili skupno s svoječasno pred boljševiki pobeglimi Kavkazijci krimsko prebivalstvo, v kolikor se je seveda podalo pod nemško zaščito. Bilo je na razpolago dovolj ladij, da je bilo mogoče izvršiti te velikanske prevoze. Dan in noč so šli prevozi, že tedaj, ko sta bila Perekop in Kerč še v nemški oblasti. Tudi naslednji prevozi čet so gladko potekali.

Danes se lahko reče, da je v vojni zgodovini le prav malo primerov za izpraznitve koškega zemlje, skoraj popolnoma obdane od morja, ki je zahtevalo tako malenkostne izgube od izpraznjevalca in tako velike od zasedajočega. Da pa se utegne dovolj oceniti to dejstvo, se ne sme pozabiti, da so boljševiki ob nemški osvojitvi Krima spomladaj 1942. izgubili skoraj vse, kar so tamkaj imeli.

Izpraznitve Krima in s tem tudi Sevastopolja, ki je izgubil svoj značaj trdnjave s temeljitim porušenjem vseh naprav že

spomladi l. 1942., je predstavljalo za nemško vojno vodstvo že več mesecev zgolj še vprašanje izbire primerne časa. Oddelki, katerim je bilo poverjeno zavarovanje teh prevozov, so imeli nalogo vezati čim močnejše sile sovražnika. Njihova trdovratnost in žilava obramba so prisilila boljševike k velikim uporabi čet, kar je imelo za Nemce na južnem celinskem krilu bojišča taktično udobno ugodne posledice, posebno zato, ker boljševiki niso mogli izkoristiti časne krize, ki so jo morali prestati nemške umikalne operacije v krajevno omejenih bojiščnih odsekih, za nameravano strateško odločilno razširitev. Ko pa se je položaj na nemško-rumunskem desnem krilu konsolidiral, je nastopil primeren trenutek za izpraznitev Krima. To je moralo tako uspeti, kakor se je moglo po splošnem položaju že v naprej pričakovati.

Letalski boji nad vzhodnimi Alpami

Berlin, 10. maja. S področja vzhodnih Alp javljajo o silovitih letalskih bojih v sredo dopoldne in okrog popoldneva med nemškimi lovskimi oddelki in severnoameriški bombniškimi formacijam. Nemški lovec in rušilni letalec so napadli sovražnikove letalske valove ob prihodu in odhodu ter so jim zadali izgube. V zapornih pasovih je tudi protiletalsko topništvo otvorilo zelo silovit ogenj, s katerim je zabil nekaj štirimotornih ameriških letal. Američani so imeli zopet velike izgube.

Uspešen napad na ladje v anzijski luki

Berlin, 11. maja. Nemška bojna letala so v noči na 10. maj, kakor javlja večerjajše vojno poročilo, uspešno napadla sovražnikove ladje v anzijski luki. Ob ugodni vidnosti so nemški bojni letalec kmalu po 22. proti nad predmostje in predrl zaporo sovražnikovega obrambnega ognja. Nemški letalski napad je bil tako presenetljiv, da sovražnikove ladje niso imele več časa za zameglitev. Nekd rušilec, ki je s polno paro potikal pri na odprto morje, je nemško bojno letalo z dvema bombama zadelo in je goreč obstal v potapljajočem se stanju. Prav tako se je po polnem zadetku potopila na mestu ena izsrevalna ladja, neka druga pa je bila težko zadeta. Nadaljnje rušilne bombe so zadale dva tovorna parnika s skupno 5000 bit.

Moskva brezpogojno zahteva drugo fronto

Stockholm, 11. maja. Cim datje Anglija in Zedinjene ameriške države odlašajo z napovedano invazijo na evropsko celino, tem bolj nujne in neizprosne postajajo zahteve Sovjetov po drugem bojišču. Moskva

se ne pusti slepiti niti z gobezlaško ofenzivo Angležev in Američanov niti se ne pusti prepričati, da se mora že letalska strahovalna vojna proti Nemčiji smatrati za del napovedane invazije. Kremelj zahteva generalni napad na evropske sile in to z brezpogojnim nastopom pehote.

Kakor že tako pogosto, tolmači tudi tokrat sovjetski uradni obzornik »Vojna i rabotij klas« zahteve sovjetske vlade. Glede na izkušnje v Italiji obzornik odločno pobija napovedi, da je mogoče uničiti sovražnika zgolj z letalstvom in lahkim pehotnim orožjem. Pač pa zahteva, da angloameriški zavezniki Sovjetske zveze brezpogojno in brezobzirno pošljejo v boj ogromne mase čet in da tako zlomijo nemški odpor. In sicer se bo morala ta akcija, tako pravi obzornik, čimprej izvesti.

Ta izvajanja s sovjetske uradne strani izražajo jasno nestupnost Moskve. Sovjeti se nečajo več pustiti slepiti. Zahtevajo, da Anglija in Američani z enako nerazodnostjo in nesmiselnostjo žrtvujejo svoje ljudske množice za invazijsko pustolovščino, kakor je Stalin pustil na vzhodu izkrevaveti svoje milijonske vojske pri brezuspešnem potizusu, da prebije nemške obrambne črte.

Naročite se na romane »DOBRE KNJIGE«!

Zaželeni uspeh je izostal

Angleški vojaški kritiki priznavajo neuspeh letalske teroristične vojne

Zeneva, 10. maja. Vse kaže, da se sedaj tudi vojaškim strokovnjakom angleškega tiska jasni v glavah in da prihajajo do istih zaključkov, kakor so jih Nemci napovedali že ob pričetku, namreč, da anglo-ameriški letalski teror nima v Nemčiji zaželenih posledic. V kaki meri so prišli do tega spoznanja tudi vojaški krogi v so- vravnem taboru, ni znano.

Vsekakor je zanimivo, da se znani vojaški komentatorji kakor Cyril Falls in Liddell Hart o letalskem terorju izražajo zelo skeptično. Saj pravi na pr. Falls, da dosega izgube britanskih nočnih bombnikov zelo nevarno višino. Meni, da se bo treba vprašati, ali si tako velike izgube sploh še lahko privoščijo. Obenem ugotavlja, da na žalost ni bilo mogoče razviti novega orožja in nove taktike, ki bi se lahko uspešno kosała z nemško obrambno tehniko.

Cyril Falls poudarja, da je že od nekdaj skeptično gledal na letalsko teroristično vojno. Vojške kroge dolži, da so precejevali udarno silo bombnikov; obrambne možnosti, hitrost obnove in skrivanje ciljev ter podobno pa močno podcenjevali. Vse so stavili na nočne bombniške napade in sledili napadnemu načinu, da bo nočno bombardiranje samo lahko zagotovilo končno zmago, medtem pa se je pokazalo to kot nemogoče. To morajo priznati tudi vsi objektivni opazovalci. Anglija nima niti človeškega materiala niti pomožnih virov za izvedbo take naloge in ako ji ne bi prišli Američani na pomoč, bi se bila Anglija ta taktika že davno izjalovila.

Cyril Falls vprašuje nadalje, ali Američani s svojimi pomnimi viri niso šli v terorističnih napadih predaleč, namreč, ali niso v bombniške napade investirali več sil, kakor jih lahko prenese njihovo gospodarstvo, toda ne gre le za vprašanje, ali se bombniški teror izplača, temveč, ali ne bi bilo za Anglije in Američane pametneje, če bi iz skupnih rezerv mož, žena in materiala razvili rajši večji odstotek ostalega orožja in drugih napadalnih oblik. Falls opozarja, da so v Nemčiji kmalu spoznali slabost novega angloameriškega orožja, iznašali novo protiorožje in razvili novo taktiko, tako da so nemški lovci dobili polgoma premc in so se morali ameriški

bombniški oddelki nekega dne vrniti z »naravnost presenetljivimi izgubami«. Falls zaključuje svoja izvajanja z ugotovitvijo: »Bil je to resničen poraz«.

Ob koncu svojih izvajanj izraža tudi dvom, da bi imelo porušenje prometnega omrežja res prodoren učinek. Falls je mnenja, da prometa ni tako lahko mogoče motiti ali ga spraviti v nered ter se vprašuje, ali doseženi uspeh sploh opravičuje napade na prometne naprave.

Tudi znani vojaški kritik »Daily Mail«, kapetan Liddell Hart dvomi nad uspešnostjo letalske teroristične vojne. Opozarja na Churchillove besede, ki je nekoč dejal, da je bombniški teror nov eksperiment v strategiji, ki se izplača preizkusiti. Liddell Hart takoj dodaja, da se velika pričakovanja od te taktike niso izpolnila. Seveda ni niti ni zrušil, niti ni ohromela njegova odprta sila. Angloameriško letalstvo je v upanju, da bo lahko porušilo gibljivost nemških armad sicer res stalno zviševalo svoj bombniški tovor, toda pričakovanja so se končno izkazala kot prezgodnja upanja.

V »Sunday Times« vprašuje vojaški sodelavec Scrutator, ali so optimistične angloameriške vesti o uspehih bombniških napadov na sovražnikova prometna središča resnične. Pisec je mnenja, da bi se moral zaradi dogodkov v Italiji vsak Anglec zamisliti in se čuvati preveč lahkomišelnosti. Zanimivo je priznanje tega vojaškega dopisnika, da ni mogoče prepričati, da ne bi bombe na katastrofalen način zgrešile svojega cilja. Priznati mora, da popolnoma točnega zadevanja ciljev sploh ni.

Cepprav so priznanja vojaških sodelavcev angleških listov zelo zanimiva, vendar ne podo mogla odstraniti zločinov, ki jih vsak dan povzročajo angloameriški letalski pirati, ki brezobzirno mečejo bombe na nevojške cilje, umetniške zaklade in zgodovinske mesta. S takimi spoznanji neuradnih angleških krogov ne bo mogoče obnoviti razbitih nemških zgodovinskih in umetniških spomenikov. Kulturno zločinstvo in kulturna sramota, ki so si jo Angloameričani naprtili s svojim letalskim terorjem, bosta še nadalje ostala in zahtevata sodbo zgodovine.

„Stalin in Židje“

Mišljenje in poreklo kremeljskega mogotca

Berlin, 10. maja. V seriji člankov »Stalin in židje« se bavi namestnik tiskovnega šefa nemške vlade Hejmut Sündermann z mentaliteto in izvorom Stalina ter zastopa mnenje, da je Stalin židovskega rodu. Ako kdo trdi, da je Stalin Georgijec, piše Sündermann, potem to odgovarja le za njegovo očeta, dočim mu je bila mati Osetka, torej iranskega pokolenja. O njej poroča, da je bila nezakonska hči malega židovskega trgovca s pogoja Kuta. Iz poročila nekega menševika, ki je bil s Stalinom več mesecev ujet v Sibiriji, izhaja, da je Stalin nazvan izgledal kot žid ter da je govoril rusko s takim semitskim naglasom, da so ga vojaki, ki so ga stražili, smatrali za Hebrejca ter so ga temu primerno zaničevali in sramotili.

Sündermann pravi, da je bistveno za Stalinov razvoj, da se ni nikdar preživil z delom svojih rok ter ni prišel k boljševizmu kot izmozgani delavec, temveč je kot semenšček študiral knjige žida Marxa. Z njegova takratna okolica, ki je propagirala boljševski prevrat v Rusiji, je obstajala skoraj izključno iz židovskih intelektualcev. Tudi v »Pravdi«, v katere redakciji se je udeleževal po organizaciji tifliškega bančnega ropa, je bil le marljiv sodelavec židov, ki so določali smer lista.

Tej poslušnosti židom se mora zahvaliti za svoje napredovanje v boljševski stranki. Dočim so do leta 1921 o njem kaj malo govorili, ga je Žid Zinovjev takrat na splošno presenečenje imenoval za strankinega tajnika. Iz istega vzroka je postal mesto bolj znanega Trockega po židovski želji Ljeningov naslednik, ker si židje radi antisemitskih struj v Rusiji niso upali postaviti na čelo pokreta žida Trockega ter so smatrali Stalina za primernejšega za izvedbo svojih načrtov.

Sündermann ugotavlja, da je načrt boljševške osvojitve sveta glede svojega obstoja in svojega uresničenja odvisen od Nemčije. To so moskovski židje vedeli takrat in vedo še danes. »Le z Nemčijo lahko boljševizirajo Evropo, le z Evropo ves svet« — tako zaključuje namestnik tiskovnega šefa nemške vlade. Rusija je odkodena deska, Nemčija pa ključ na židovsko svetovno gospodarstvo. Le kdor upošteva te osnovne poteze sovjetske politike, lahko pravilno presoja razvoj, ki se je v zadnjih 20 letih izvršil v Sovjetski zvezi. Vsi spori med Stalinom in Trockim postanejo brezpomembni v priči zakona o izmeničnem vplivu med nemškim razvojem in sovjetsko-židovsko reakcijo.

Razbiti in zdecimirani tolovajski oddelki na Dolenjskem

V zadnjem času, zlasti na področju med Grosupljem in Novim mestom, doživljajo komunistični orožni oddelki poraz za porazom. Posledica teh porazov in sporedno z njimi naraščajočih komunističnih izgub je, da so vse večje tolovajske ednice na tem področju razbite in zdecimirane in da se tolovajski oddelki, kjer le morejo izogibati vsakemu večjemu spopadu. Razkropili so se v manjše skupine, od katerih se vsaka na svojo pest prebije iz kraja v kraj in se skuša kakor koli rešiti. Preživljajo se s tem, kar naropajo pri ljudeh.

Opozorili smo že na značilen pojav, da pada v bojnih domobrancev proti komunistični v zadnjem času na komunistični strani poleg prisilnih mobilizirancev tudi vedno več partiznov in celo višjih »šarža«, komandantov in političnih komisarjev. To je tem bolj značilno, ker je znano, da imajo organizirani komunisti naročilo, naj se čim bolj varujejo, da se prihranijo za »odločilno uro revolucije«, ko bo treba obračunati z vsemi nekomunisti, tudi z onimi, ki so sedaj pristajali in pomočniki OF in ko bo treba poskrbeti, da pride vsa oblast izključno v roke komunistične partije. Če kljub temu narašča število padlih tudi v vrstah raznih komandantov, komisarjev in drugih zaposljivih komunistov, ta okoliščina je potrjuje, kako zelo so že zdecimirani tolovajski oddelki, tako da morajo tudi ti ljudje v prvo bojno črto.

Tudi v najnovejših bojih na področju med Grosupljem in Novim mestom, kjer domobranci dan za dnevno preganjajo komunistične skupine, je padlo že več višjih tolovajskih komandantov. Med drugimi je padel tudi zloglasni »brigadni komandant Jofet Pirkovič s komunističnim imenom »Čort«. Padel je pretekli petek 5. t. m. na Velikem Lipovcu. Dolenjci in Notranjci se bodo oddahnili, ko bo razvedla vest o njegovi smrti, saj je bil »Čort« strah in trepet prebivalstva. Veljal je za enega najhujših komunističnih krvolokov in je po ljudski sodbi odgovoren za umor in poboj mnogih poštenih in nedolžnih ljudi na deželi.

V bojih na istem področju so padli po doslihi vestih tudi trije bataljonski komandanti in dva politična komisarja, v spopadu pri Dobruhi pa je obležal mrtev tudi eden najvišjih tolovajskih funkcionarjev Jože Balantič iz Trebnjega. Bil je intendant tako zvanega »VII. korpusa« in je spadal torej med prve komunistične »šaržarje«.

V omenjenih bojih so samo domobranci novomeške skupine našli 244 padlih komunistov, med njimi štiri ženske. Zaplenili so 14 strojne, tri metalce min, več brzostrelk ter mnogo drugega orožja in materiala. Pri Trebnjem je prišel domobranci v roke tudi prapor »Čankarjeve brigade«. Poleg tega so domobranci oddelki v raznih krajih zaplenili tudi številne tolovajske zaloge hrane in drugih življenjskih potrebščin. Zaplenjeno sol, žgalice in ostalo blago, ki ga na deželi najbolj primanjkuje, so takoj razdelili med potrebno prebivalstvo ter ga s tem prijetno presenetili, saj so komunisti povsod samo jemali in ropali, ne da bi se zmenili za to, kako bodo ljudje živeli. Posebno veselje pa so domobranci prihodov skrivati, ki porabljajo to priliko, da zapuste svoja skrivališča in se rešijo k domobranci. Po večini se potem prostovoljno javljajo za vstop v domobranstvo, ker vedo, da bodo lahko na ta način najuspešnejše kaznovale komuniste za vse gorje, ki so ga morali od njih pretrpeti, in da bodo z borbo v domobranci vrstah najhitreje dokončno rešili tudi svoje domače kraje pred komunistično strahovlado. Ob tej priliki skrivati marsikje še prej obračunava z domačimi terenci, kateri so jih poprej zasledovali in pošiljali nad nje tolovajske pastirje. Terencev se zato polasča ponekod pravcata panika.

Novi uspehi v borbi proti tolparam na Balkanu

Berlin, 11. maja. Komunistične tolpe na zapadnem Balkanu so zaradi svojih hudih porazov v zadnjem času poizkušale vstopi v Srbijo. S tem so hotele prodreti na področje, ki ga še niso toliko izropale in izzele kakor tako imenovane »osvojenjena ozemlja«, kjer celo boljševskim komisarjem ni več mogoče iztisniti kakšnih živil. Nasprotno pa je nemškim vojnim skupinam v zadnjih dneh uspelo, da so prazdele tolparam v srednjem delu vzhodne Bosne, v slavonskem gorovju Papok, v Punske gorovju in v hrvaški Liki hude izgube ter jim odvzele njih oskrbovalna skladišča. Tudi v severnem Sandžaku so preprečili komunistov vdor.

Poravnaj čim prej zaostalo naročnino!

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Abgabe von Fleisch

Verbraucher bekommen am Samstag, den 13. Mai bei ihren Metzger 10 kg Rindfleisch gegen Abgabe von Abschnitten »No. 4 und 6 Ma« der, vom SVA in Laibach ausgegebenen Mairundlebensmittelskarten.

Bezugsberechtigte Verbraucher in Gemeinden: D. M. in Polje, Dobrunje, Jezica und Rudnik bekommen am 13. Mai kein Fleisch.

Sämtliche Metzger haben sich am Freitag, den 12. d. M. Punkt 15 Uhr in Städt. Schlachthalle zwecks Zuteilung vom Fleisch einzufinden.

Veränderung im Fleischbezug

Verbraucher und Anstalten, die bisher Fleisch beim Metzger Javornik Ivan, Wolfova 12, bezogen haben, bekommen angefangen mit Samstag, den 13. d. M. Fleisch bei folgenden Metzger an den Metzgerständen auf dem Pogačarplatz: Verbraucher mit Anfangsbuchstaben A — einschließlich G beim Smoljan — Rotarj, vom H—L beim Kastelic Alojz — Ahlin Franj, vom M—R beim Remic Franc und vom S—Z beim Krašovec Franc.

Obvestila »Prevoda«

Prodaja mesa

Potrošniki bodo prejeli v soboto 13. t. m. pri svojih mesarjih 10 kg govedine proti odvzemu odrezka »4 in 6 Ma« majske živilske nakaznice, izdane od Mesnega preskrbovalnega urada v Ljubljani.

Potrošniki v občinah: D. M. Polje, Dobrunje, Jezica in Rudnik v soboto 13. t. m. ne bodo prejeli mesa.

Vsi mesarji morajo biti v petek 12. t. m. točno ob 15. na Mesni klavnic zaradi do-delitve mesa.

Spremembe v oddaji mesa

Potrošniki in zavodi, ki so dosedaj prejemali meso pri mesarju Ivanu Javorniku, Wolfova 12, bodo začeli od sobote 13. t. m. dalje prejemati meso pri sledenih mesarjih na mesarskih stojnicah na Pogačarjevem trgu: Potrošniki z začetnicami A — vključno G pri Smoljanu—Rotarju, od H—L pri Kastelicu Alojzu — Ahlin Franji, od M—R pri Remicu Francu in od S—Z pri Krašovcu Francu.

Oddaja pnevmatik

V smislu navedbe šefa pokrajinske uprave VIII., št. 1153/2 z dne 17. marca 1944 (Sl. 1, št. 39/20 ex 1944) se morajo oddati v sredo 17. maja 1944 od 14. do 16. ure pnevmatike (plašji in zračnice) velikosti 4.50 krat 18 do 6.00 krat 18, 4.50 krat 19 do 5.50 krat 19 in 5.00 do 7.00; v petek 19. maja 1944 od 14. do 16. ure pa pnevmatike velikosti 4.50 krat 21, 12 krat 45 do 19 krat 45, 110 krat 40 do 160 krat 40, 7.15 krat 115.715 krat 120 in 165 krat 400.

Druge velikosti se ne sprejemajo. Pri oddaji je treba navesti evidenčno (LB) število prizadetega motornega vozila. Omenjene pnevmatike se oddajo tudi od vozil, ki so bila osigurana (rezervirana — »sichergestellt«) po viš. SS in policijskem vodji v XVIII. obrambnem okrožju — vo-dilni štab za pobijanje tolpe.

Kraj oddaje: Javna skladišča, Ljubljana, Ciril-Metodova (bivša Tyrševa) št. 35, skladišča št. 10.

Za pnevmatike drugih dimenzij bodo sledili slični pozivi.

Invazijska mora v Angliji in Zedinjenih državah

Svarila pred nemškimi presenečenji — Nervoznost med angleškim prebivalstvom

Zeneva, 9. maja. Invazija postaja v Angliji in v Zedinjenih državah predmet naraščajoče pozornosti. Vse objave v tisku jasno izražajo spoznanje angloameriške vojske, da bo invazija zahtevala najtežje žrtve. Politiki imajo zopet pomisleke, ker v Londonu, Washingtonu in Moskvi nimajo nikakega točno določenega programa ter nikalnih jasnih in natančnih povojnih načrtov. Tako je edino še Winston Churchill zainteresiran pri invaziji, ki jo zahteva za vsako ceno. On se ne menja za pomisleke in vztraja pri njej ne glede na to, s kakimi krvnimi žrtvami bo zvezana in ne glede na to, ali bo povzročila politično katastrofo.

Medtem se nadaljuje nezmanjšani pritisk iz Moskve na angloameriške zaveznike. V Moskvi zahtevajo pričetek invazije. List »Vojna i raboiti« klas je pred kratkim zopet objavil članek, ki so ga povzeli številni severnoameriški listi in v katerem sramoti Američane bolj ali manj odkrito kot bojazljivce, ker vedno znova izražajo svoje pomisleke glede verjetnih izgub pri invaziji. Sovjetski list pojasnjuje Američanom, da s terzističnimi napadi na Nemčijo vojne ne bo mogoče dobiti.

Pretresljiva usoda Poljakov v sovjetskem pregnanstvu

Poznanj, 9. maja. Nekaterim poljskim vojnim ujetnikom, ki so jih Nemci ujeli kot pripadnike poljske divizije »Tadeus Košiusko«, ki jo je ustanovil Stalin, ali pa na cassinskem bojišču, kjer so bili kot pripadniki tako imenovane Sikorskijske armade v angleški službi ter so se sedaj po odpustitvi vrnili v domovino, so dali Nemci priliko, da so v dveh poznanskih obratih govorili svojim sonarodnjakom o svoji presenetljivi usodi v preteklih štirih letih.

Ti poljski očitvidci so spadali med one tri in pol milijona Poljakov, ki so jih boljševiki v pričetku leta 1940 iz nekdanjih vzhodno-poljskih pokrajin preselili v notranjost Sovjetske Rusije, da bi s svojimi ženami in otroki delali v prisilnih delavskih taboriščih v Sibiriji. Število tistih, ki so tamkaj umrli zaradi lakote mraza ali zlostavljanja GPUja, je nepregledno. Ko so na londonsko povelje ustanovili tako imenovano Sikorskijsko armado, so pobrali Poljake iz prisilnih delavskih taborišč ter jih vtaknili v vojaško službo. Katyn in kasnejša zaostritev odnosov med poljskimi izseljenci v Londonu in Kremlijska sta povzročila, da so Sikorskijsko armado umaknili iz Sovjet-

Gospodarstvo

Ureditev vinskega trga v Italiji

Iz Rima poročajo, da je vrhovni komisar za cene izdal naredbo, ki pomeni docela novo ureditev italijanskega vinskega trga. Na nobenem področju italijanske agrarne proizvodnje se cene niso v takem obsegu dvignile, kakor pri vinu. Medtem ko se je gibal cena normalnemu konzumnemu vinu z 9% alkohola pred vojno na višini okrog 5 lir za hektolitrsko stopnjo, so bile maksimalne cene v vojni ponovno zvišane, najprej na 13, potem na 21 in končno na 45 lir za hektolitrsko stopnjo. Toda vse te uradne maksimalne cene so bile v kratkem prekoračene. Že jeseni 1943 je tržna cena dosegla okrog 100 lir, v zadnjem času pa se je gibal od 120 do 180 lir za hektolitrsko stopnjo. Ob koncu marca je pretefekt v Turinu za svojo pokrajino dočel uradno maksimalno ceno v višini 120 lir za hektolitrsko stopnjo. Po tej ceni pa je bilo le težko kupiti vino, čeprav je bila lanska vinska letina prav dobra.

Z novo splošno naredbo vrhovnega komisarja za cene je bila sedaj za normalno konzumno vino z 9% alkohola določena cena na 90 lir za stopnjo in hektoliter. To je sicer manj, kakor znašajo trenutno tržne cene, vendar pa dvakrat toliko, kakor je znašala zadnja uradna maksimalna cena in 18-krat več kakor pred vojno. Tudi ta cena je še v izrazitem nesorazmerju z ostalimi agrarnimi cenami, saj se je odkupna cena za pšenico v teku sedanjih vojn komaj podvojila. Že pri sedanjih cenah so mnogi kmetje razširili vinograde na škodo pridelovanja žita. Nova potrošniška maksimalna cena znaša sedaj za pokrajine, ki izvažajo vino, 10.30 lire za liter, v pokrajinah, ki morajo vino uvažati, pa znaša potrošniška cena 12 lir.

Istčasno z uvedbo maksimalnih cen je stopila v veljavo tudi naredba o razdeljevanju vina, ki jo je izdal kmetijsko ministrstvo. Zaloge vina, ki niso v redu prijavljene, bodo zaplenjene, prav tako prevozna sredstva, ki so se brez dovoljenja uporabljala za prevoz vina. Na vsakem trgu je objava maksimalnih cen v prvem trenutku povzročila zastoj kupčij, ker interesi še čakajo izvršilnih predpisov, ki naj rešijo predvsem vprašanje kvalitativnih vin. Če bi cene za kvalitativna vina ostale prve, bi nastala nevarnost, da bodo vinogradniki vsa svoja vina spremenili v kvalitativna vina in da sploh ne bo konzumnega vina. Zato je v kratkem času pričakovati, da bo še izšla izvršilna naredba glede kvalitativnih vin.

V ostalem poročajo, da je stanje vinogradov prav ugodno. Vinogradniki se le boje, da bo po treh suhih poletjih letošnje poletje bolj deževno, kar lahko povzroči škodo sprčo pomanjkanja zaščitnih sredstev.

Obvezna štednja v Italiji

Italijanski ministrski svet je na svoji seji od 1. aprila sklenil uvedbo obvezne štednje. Zaenkrat se uveljavi obvezna štednja za uradnike in pripadnike vojske, republikanske garde ter državnih in podržavnih zavodov, ki so pod neposredno ali posredno kontrolo države. Krog oseb, za katere velja obvezna štednja, pa bo v kratkem bistveno razširjen, in sicer na vse osebe, ki imajo v sedanjem času višje prejemke. Obvezna štednja se prične pri mesečnih prejemkih 3000 lir. Čim višji so prejemki, tem večja je vsota, ki jo je treba vsak mesec obvezno pristediti. Mesečni zneski obvezne štednje bodo odtegnjeni pri izplačilu prejemkov in vplačani pri javnih blagaj-

nah. Država bo te prihranke obrestovala po predpisih za hranilne vloge. Šest mesecev po končani vojni bodo prihranjeni zneski izplačani. Varčevalci pa lahko določijo tudi druge osebe, katerim naj se prihranki izplačajo. V primeru smrti varčevalca bo nabrana vsota izplačana dedičem. Če pa varčevalec zapusti predčasno službo, se mu prihranjeni denar takoj izplača.

Uvedba obvezne štednje pomeni za Italijo nekaj čisto novega. Njen pomen je dvojen. Na eni strani ima kot socialni ukrep dalekosežni pomen, saj bo varčevalcu olajšal prehod iz vojnega gospodarstva v po-vojno gospodarstvo. Med vojno je treba odložiti marsikateri nakup, ki se po vojni ne bo dal več odlagati. Za take nakupe si bo varčevalec pristilil že sedaj potrebni denar. Na drugi strani pa naj se na ta način vzgaja prebivalstvo k varčevanju. Po lanskem 25. juliju je varčevanje po Italiji precej popustilo. Z uvedbo obvezne štednje pričena vlada tudi nekako deflacijsko politiko, ki naj omogoči držati obkrok denarja v določenih mejah, kar bo končno tudi vplivalo na razvoj prostih tržnih cen.

Dvojne mezde za 1. maj

Pokrajinska zveza delodajalcev poroča, da so pristojni organi Vrhovnega komisarja na operacijskem področju »Jadransko primorje« v Trstu glede izvajanja navedbe Vrhovnega komisarja z dne 28. aprila 1944 o izplačilu dvojne mezde delavcem za 1. maj 1944 izjavili, da navedena naredba velja tudi za ljubljansko pokrajino. Istčasno je bilo pojasnjeno, da velja naredba samo za delavce in ne za nameščence.

GOSPODARSKE VESTI

Izgube španske trgovske mornarice. Po španskih statistikah je Španija v teku sedanjih vojn izgubila okrog 100.000 ton trgovskega ladjevja, med tem ko so znašale izgube v prejšnji državljanski vojni 106 tisoč ton.

Angleška banka pod ameriškim vplivom. Te dni je v 73. letu starosti zapustil svoje mesto guverner Angleške banke sir Montagu Norman, ki je vodil angleško novčanično banko brez prekinitve skozi 24 let. Z odstopom guvernerja Normana je bilo že del časa računati, presenečenje pa je zbudila izvolitev naslednika. Normanovo mesto je namreč zasedel lord Catto, ki je od 1. 1930 znan kot soudeleženec ameriške banke I. P. Morgan & Co. Ze samo to dejstvo pove dovolj, zlasti v zvezi z nedavno izjavo ministra Andresa, ki je dejal, da je Anglija v sedanjih vojni izgubila 90% svojih inozemskih naložb, ki jih je morala prodati Zedinjenim državam. Mesto guvernerja Angleške banke je v Angliji zelo pomembno. Beseda guvernerja tehta le malo manj kakor beseda ministrskega predsednika, včas h pa celo več. Norman ni bil posebno priljubljen onstran Atlantskega oceana, zlasti ker je z veliko odločnostjo in trdnostjo zastopal interese Velike Britanije, kar so mu priznavali tudi njegovi nasprotniki, ki so večkrat kritizirali njegovo delo. Norman je bil tisti, ki se je zavezal po prvi svetovni vojni za valorzajoč angloameriško funto do predvojnega pariteta in za zopetno uvedbo zlatega standarda. Vedel je, da bo to povzročilo v angleškem gospodarstvu hudo krizo, bil pa je mnenja, da je za Anglijo važnejše zaupanje v funt, kajti Anglija je imela še po prvi svetovni vojni pretežni del dohodkov od svojih naložb kapitala v inozemstvu in od mednarodnega bančnega prometa, ki je slonel na zaupanju v angleški funt. Novi guverner, lord Catto, je star 65 let. Povzpel se je do tega mesta iz majhnih razmer. S 16 leti je vstopil kot učenec v pisarno neke patoplovne družbe, pozneje je to družbo zastopal v Rusiji in v Orientu. V prejšnji svetovni vojni pa je navezal svoje prve stike z newyorško banko Morgan. Tako je leta 1940 prišel kot finančni svetovalec v londonski zakladni urad, odkoder je bil sedaj poklican na mesto guvernerja.

Nesramno vmešavanje

v politiko nevtralecev

Perpignan, 10. maja. List »L'Independance des Pyrenées orientales« je preobčil naslednje poročilo svojega dopisnika iz L'zhone:

Pritisk, ki so ga izvajali na Španjo, da bi jo prisilili k zmanjšanju njenega izvoza volframa v Nemčijo, je dovedel diplomatskega dopisnika »Daily Mail« do naslednjih razmišljanj:

»Za dovolj je važno, da nadzorujejo pravilno izvajanje sklenjenega dogovora. Predvsem je potrebno, da preprečijo tihotapstvo volframa na portugalsko-španski in francosko-španski meji«.

Po gotovih informacijah, ki so se pojavile v portugalski prestolnici, si Angloameričani med svojimi pogajanjmi s Španjo niso zgolj prizadevali doseči prekinitve izvoza volframa, temveč so hoteli pod pretezo nadzorstva dobiti tudi zelo obširno pravico nadzorovanja raznih prehodov na francosko-španski meji. S tem v zvezi pa se je zvedelo, da so v Moskvi sklicevali se na svojo pravico enakopravnosti zahtevali, naj bodo pri tem mejnem nadzorstvu prav tako soudeleženi kakor Anglosakli.

Kaže torej, da zavezniški zato niso vztrajali na zahtevi po popolni prekinitvi izvoza volframa, da bi pod pretezo potrebe nadzorovanja zmanjšane izvoza dobili pooblastila za nadzorovanje španske meje. Pri tem pa bi imeli istčasno možnost, da bi dobili vpliv na notranje-špansko politiko proti Francu.

Dasi sovjetske zahteve niso razveselile Angloameričane, so vendar dogodki v Alžiru in južni Italiji dokazali, da ne utegnejo preusmeriti zadeve v zaželeno smer ali pa celo izločiti vpliva Moskve.

»Svoboda« po pojnih angloameriške plutokracije

Stockholm, 9. maja. V komentarju o črnih listih in drugih izsiljevalnih manevrih angloameriških »osrečevalcev človeštva« piše list »Washington Star«:

»Noben še tako skrit kotiček sveta, ki ni v vojni, ni bil toliko oddaljen, da bi ušel severnoameriškim gospodarskim psom-zledovalcem. Tako na primer nadajujejo trditve v švedski in švicarje občajne kupčije z Nemčijo, ker so nedotakljive pred angloameriško blokado. Naprošene bodo, naj končajo te transakcije ali pa bodo prišle na črno listo. Pri tem pušajo popolnoma v nemar »tradicionalno pojmovanje o nevtralnosti«! »Najzanimivejša novost« trenutne politike črnih list je grožnja, da bodo krčili tudi v povojnem času, kakor že sedaj med vojno, kaanovani. S to grožnjo pa Angloameričani zgolj dokazujejo, da stremijo po gospodarskem nadzorstvu nad vsem svetom!«

V malo stavkih je v tem povedan ves »demokratski osvobodilni program« angloameriških plutokracij, h kateremu ni treba ničesar dodati.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Kronika

* Nad 2 milijona poročnih posejil v Nemčiji. Lansko leto je državna blagajna v Nemčiji izplačala 51.578 poročnih posejil. To število glede na vojne razmere ni posebno veliko, vendar opravičuje listi stvar s tem, da si mnogi novoporočenci v sedanjih razmerah kratkoročno ne morejo omisliti pohištva, zaradi česar odlagajo ureditev družinskega ognjišča na poznejše čase. Odkar je bil uveden sistem posejil za novoporočence, to je od leta 1932. do leta 1943., je bilo na državnem ozemlju Nemčije izplačanih za 2.026.636 mark posejil. Nekaj takšnih posejil je bilo izplačano tudi mladim zakoncem na ozemlju češko-moravskega protektorata.

* Oddaja rabljenih šolskih knjig. Prosvetni minister Rust je izdal na nemško malinilo in starše poziv, v katerem apelira, naj učenci oddajo rabljene šolske knjige šolskim upravam, ki bodo te knjige razdelile med nove učence. Vojne razmere silijo nemško industrijo, da skrajno štedljivo postopoma tuli pri tiskanju šolskih knjig in ne trati dragocenih sil brez potrebe. Rabljene šolske knjige lahko znatno razbremeni produkcijo nemškega knjižnega trga, zato je dolžnost šolobvezne mladine, pa tudi njenih staršev, da v stiski pomagajo domovini. Za rabljene šolske knjige bodo zbirališča priznavala posebno odškodnino v polovinski višini cene za novo knjigo.

* Od 30.000 trgovin v Budimpešti so jih morali zapreti kar 18.000, ki so bile v židovskih rokah, kar dokazuje, da so bili židje lastniki okoli 60 odst. budimpeških trgovin.

* Največje italijansko operno gledališče razdejano. V Italiji je posebno bolesto odjeknilo dejstvo, da je bilo pri napadu na Firenzo razdejano ondotno mestno gledališče, ki je bilo po velikosti največje operno gledališče v Italiji in se je lahko merilo z največjimi ustanovami te vrste v Evropi. V prostorih gledališča so se vsako leto meseca maja vršile znane majniške glasbene svečanosti.

* Rouenska katedrala uničena. V drugi polovici aprila so Angloameričani podveljeli proti mestu Rouen strahovalni napad iz zraka. Pri tem napadu je bila zadeta tudi slovita rouenska katedrala, kateri so Nemci leta 1940. z največjo obzirnostjo priznali, da jo pustili nedotaknjeno.

* Pospeševanje svilgojstva na Slovaškem. Prosvetni minister je izdal odlok, ki pravi, da so vsi šolski zavodi dolžni pospeševati reje sviloprejk. Ukrep je še stopil v veljavo na celokupnem slovaškem državnem ozemlju.

* Sedemdeset let zakonskega življenja. Te dni sta obhajala 70 letnico zakonske zveze dva zakonca iz Halleja v Westfaliji. Mož in žena štejeta vsak 92 let. Med potomi, ki so jima ob tej priložnosti čestitali, je bilo 44 vnukov in pravnukov.

* Tragedija v cirkusu. V nekem cirkusu v okolici Bostona se je odigrala pred kratkim ljubzenska drama. V cirkusu je bil zaposlen kot artist oče s dvema sinovima. Trojica je nastopala skupno z neko artistko, v katero se je zagledal oče, pa tudi eden izmed njegovih sinov. Ko je četvorica nastopila na trapezu, je oče povzročil, da sta oba sina treščila s trapeza na zemljo. Pri tem sta si zlomila hrbtenici ter sta umrla v strašnih bolečinah v bolnišnici. Šele ko je komisija proučila nesrečo, je prišlo na dan, kako je stvar nastala. Oče in artistka sta bila aretirana.

Knjižna tombola Zimske pomoči

Vsa šolska vodstva obveščamo, da bodo tišči zavodi (šole), ki so prodali 50 in več tombolskih tablic, prejeli za šolsko knjižnico naslednje knjige:

1. Jurčič: Cvet in sad,
2. Gregorčič: Oljki,
3. Slapčak: En starček je živel...
4. N. Velikonja: Anekdote.

Zunanjim šolam jih bomo dostavili po pošti.

Dijaki, ki so sami prodali 50 in več tombolskih tablic, bodo prejeli po izbiri eno izmed naslednjih knjig:

1. Jurčič: Cvet in sad,
2. Gregorčič: Oljki,
3. Slapčak: En starček je živel...
4. S. Jenko: Zbrani spisi.

Knjige dvignite po 22. maju v naši pisarni v Gradišču 2.

Tombolske tablice so še v prodaji v večjih trafikah v centru, v pisarni v Gradišču in v Ulici 3. maja.

Dvojke ne morete z njimi več zadeti, pač pa višje dobitke: trojke, četvorke, petorice in tombole.

Kultura

Berlioz in njegov Faust

Ena najzanimivejših glasbenih osebnosti minulega stoletja je nedvomno francoski skladatelj Hector Berlioz (1803—1869), znamenit tako po vsebini svojih simfoničnih del, kakor še zlasti po nezaslišanih reformah v simfoničnem orkestru. Berlioz je pravi ustanovitelj modernega simfoničnega orkestra, kakor se ga poslužujeta kasneje Liszt in Wagner. Berlioz je ustvaril temelj smeri, ki zahteva za vsako glasbeno tvorbo svojo vsebinsko podlago, to je »programme«. Oddot ime te smeri: programska glasba. Okoli Berliozove nedvomno genialne osebnosti so se vneli pravi polemični boji. Doma so ga prvotno malo upoštevali, v Nemčiji in Angliji pa so ga divjali do neba.

Berliozova najznamenitejša dela so: Fantastična simfonia, Requiem, Romeo in Julija, Kralj Lear, Tedeum za trojni zbor, opera »Benvenuto Cellini« in dramatična legenda »La damnation de Faust« (Faustova pogubljenost). Iz tega dela, ki je nastalo leta 1846, in ga ponekod izvajajo kot opero, bomo na IX. simfoničnem koncertu slišali dva baletna vložka. Prvi Danse des Sylphes (Vilinski ples), spada k prizoru, ko Faust doživlja črno kresne noči, zaspi in ga obhajajo vile s svojimi tenci. Glasba je potentakem silno nežna, orkester postavljen zelo delikatno, obsega le godala, lesena pihala, harfo, triangel in še to se polagoma, ko Faust zaspi, izgublja v tiho noč. Druga baletna točka iz istega prizora »Manuet des Follettes« (Ples bledečih plamenčkov) ima zopet čisto svojo orkestralno zasedbo. Značilno za Berliozja je, da mu predvsem vsebina na-

* Tatica obojena na smrt. Posebno sodišče na Dunaju je obsodilo na smrt tatico Elzo Neumannovo, staro komaj 22 let. Neumannova je šele nedavno prišla iz poboljševalnice, v kateri pa se ni iztržila kljub temu, da je presedela v njej tri leta. Čim je prišla iz zapora, je zopet začela krasti kakor sraka. Zaprla so jo v Dornmundu, tam pa je pobegnila iz ječe, prišla v Berlin, Stuttgart in na Dunaj ter kradla brez sramu vse, kar ji je prišlo pod roko. Denar ji je bil prav tako dobrodošel kakor živež, oblake, obuvale in hlep ali tobak. Ko so jo zasačili, je bila okradla neko svojo znanko. Odnela ji je več oblek, plaščev, kostumov ter nekaj kosov blaga. V enem samem mesecu je napravila na ta način 8.600 mark škode. Sodišče jo je zaradi nepoboljšljivosti obsodilo na smrt.

* Črni cesar proti izdajalskemu kralju. Abesinski neguš Haile Selasie je pri angleški vladi vložil vstopni protest proti nameru, da bi smel izdajalski kralj Viktor Emanuel stopiti na tla črne celine. V tem primeru, je izjavil abesinski cesar, bi bil primoran zahtevati izročitev Viktorja Emanuela, in sicer zaradi zločinov iz časa abesinske vojne.

* Sovjetski kinematograf v Neaplju. Nemški listi poročajo, da so v Neaplju odprli prvi sovjetski kinematograf, v katerem prikazujejo izključno sovjetske filme. Sovjetsko zastopstvo pri Badogliu šteje sedaj že 60 oseb, med katerimi je tudi šest žensk.

* »Revena« eigan. Rumunski listi iz Bukarešte poročajo, da so varnostni organi prijeli nekega pohajkujočega cigana v okolici Craiove. Cigan je nosil v svojem pasu zlatnike v vrednosti dveh milijonov levov.

* Ne življa, pač pa pivo. Kakor javljajo iz južne Italije, je prišel v Neapelj neki severnoameriški tovorni parnik z nad 90 tisoč litri piva za angloameriške čete. Med neapeljskim prebivalstvom je ta veliki tovor piva izzval veliko ogorčenje. Italijani so bili pričakovali, da bodo zasedbene oblasti v lažšan je mesece trajajoče lakote uporabili prosto ladje za prevoz živila za prebivalstvo. Prišlo je do razburljivih demonstracij proti zasedbenim oblastem.

* Nezakonski otroci na Madžarskem. Statistični urad v Budimpešti je ugotovil, da se je lansko leto na madžarskem ozemlju narodilo 2040 nezakonskih otrok. Ob tej priliki ugotavljajo zdravniki, da umre na Madžarskem izredno veliko število nezakonskih otrok, tako je n. pr. lani umrlo 946 novorojencev, kar pomeni nad 10 odstotkov. Veliko odgovornost za te smrtne primere nosijo nezakonski očetje, ki ne plačujejo materam pripadajočih alimentacij.

Iz Ljubljane

Omejitev oddaje plina

Gospod šef pokrajinske uprave je z odlokom VIII št. 3725/1 od danes izjemno za čas od 15. maja do konca junija t. l. odredil mestni plinarni skrbeni urnik za oddajo plina z normalnim pritiskom in sicer —

od 6.30 do 7.30 ure, od 10. do 13. ure in od 19.30 do 21.30 ure. V tem času se bo popravila izrabljena plinarniška naprava. Posredna obvestila v tisku, kolikor so drugačna od te odredbe, so brezpredmetna.

* * * u— Novi grobovi. Po dolgem trpljenju je preminil mesarski mojster G. Andrej Vrhovec. Bolehal je več let, zadnji čas pa ga je bolezen priklenila na posteljo in ji je v sredo popoldne podlegel. Pokojnik je zapustil ženo Pavlo, sinove Andreja, Pavla in Staneta ter hčerko Maro. Poleg njegove družine žaluje za njim tudi širen krog sorodnikov. K večnemu počitku bodo njegova spremenili v petek ob pol 16. iz kapele sv. Andreja na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Dotrpela je ga. Marija Zeleznikova. Za njo žaluje soproj s sinkom in drugim sorodstvom. Pogreb blage matere in žene bo v petek ob 16. iz kapele sv. Jožefa na Zalah k Sv. Križu. — V Cerkljah pri Kranju je v visoki starosti umrla ga. Micka Mali. Pokopali so jo na domačem pokopališču. — Pokojnim naj bo ohranjen lep spomin, užaloščenim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— Ledeni moše nastopijo dana svoje vlado, o kateri smo včeraj v »Jutru« obširneje razpravljali. Zdaj pa se poglejmo, kaj pravi o ledenih patronih slovenski kmet, ki ravno v pomladnem mesecu maju najskrajneje ogleduje, kako se mu razvija letina. Dolenjski gornik pravi: »Če je svetega Pankraca dan lepo, bo vince močno.« Ali pa takole: »Če na Pankraca

sonce peče, sladko vince v letu poteče.« Drugače pa naš kmet ni nejevoljen nad slabim vremenom teh dni ter pravi: »Če trjakev dan (12. do 14.) dežuje, dobro leto oznanjuje.« Na sv. Pankracija dan se mora sejati lan.« Po dnevu sv. Servacija ni slane, ali po dolenjsko: »Po svetem Servatu se mraza ni bati.« Vsekakor pa pred sv. Servacijem ni poletja. To se pravi, da moramo vsako leto preživeti nekoliko mraza, če ne še hujšega (slane in drugih nevarnosti), preden se za trajno naseli topla letna doba. Letos imamo zelo hladno vreme, pač posledica snežnega naleta v planinah in ponovnega deževja v zadnjih dneh. Tudi v sredo je deževalo in je živo srebro doseglo komaj 15° C. Barometer je ponudi padel in tako imamo zaenkrat oblačno, hladno, neprijetno vreme.

u— Učite se strojepljanja! Novi eno-, dvo-, tri- in trimešalni tečaj (dnevni in večerni) pričenja 15. in 16. maja. Moderna strojepljanja! Vpisovanje dnevnega, Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christof-fov učni zavod«, Domobranska 15.

u— Seznam najdenih predmetov v mesecu aprilu, ki ga je izdala uprava policije v Ljubljani, ima 7 tekočih števk. Najdeni so bili: bankovce za 100 lir, dvigalo za vozila, denarnica z 8 lrami, aktovka z živili, ženski rjav dežnik, denarnica s 5 lrami in okoli 500 lir denarja. V železniških vozovih ljubljanske direkcije pa so v času od 1. marca do 30. aprila našli 36 predmetov, med njimi največ dežnikov in aktovk. Seznam izgubljenih predmetov od 1. do 30. aprila izkazuje 44 zaporednih števk. Kakor za vse prejšnje, je tudi za tega značilna, da je bilo izgubljenih največ osebnih izkaznic in drugih dokumentov. Izmed dragocenosti je v seznamu zlata ovratna verižica z zlatim križcem, v katerem so vdelani štiri rebrasti z modrimi safirji. Najbolj rejena izgubljena denarnica je vsebovala 7.000 lir gotovine. Iz seznama izgubljenih in najdenih predmetov je razvidno, da se s preveliko poštenostjo ne moremo ponašati. Ali pa je to samo brezbrzičnost za manj vredne predmete tujih ljudi?

u— Tatvine živili se množijo. Kazenski oddelki našega okrožnega sodišča imajo sedaj nekoliko manj dela. Vsaj razprav je manj. Nedavna amnestija je odprla vrata na svobodo mnogim kaznjencem, mnogo preiskav in procesov, ki so že dozoreli za razprave, pa je ustavila. Ker so bile kazni opuščene le pogojno, bodo mišle dejansko delni le tisti, ki so jo res vredni in ki so se pregrešili proti zakonu bolj zaradi vpliva izrednih razmer kakor pa zaradi svoje hudobije. Zanimivo je, da se opazi porast števila tatvin živine. Poročali smo že, kako je bil pozimi ukraden v Mostah prašič, ki ga je vložil nekdo v lastnikovem hlevu zaklal in ga nato spravil na svoj dom in kasneje v denar. Drug nepravilnik je odgnal nekemu okoliškemu kmetu vola. Podoben zločin — naš kazenski zakon kvalificira tatvino živine posebno strogo — se je zgodil nedavno na Dolenjski cesti. Iz nekega hleva, kamor spravljajo živino kmetje, ki prihajajo v mesto po poslih, je bila v večernih urah odvedena lepa krava. Kdo jo je ukradel, preiskava ni mogla dognati. Sum je padel na tri mlajše moške, ki so tistega dne popivali po barjanskih gostilnah in so se nazaj greda ustavili blizu hleva. Hlapec pripoveduje, da so kravo zahtevali v imenu Prevoda. Med tem, ko je šel vprašat gospodarja, ali naj jo izroči — bila je namreč last nekega kmeta iz okolice Grosuplje — so jo neznanzi odvezali in odgnali. Osumljenci so imeli dejansko opravka z ukradenim kravo. Izgovarjajo pa se, da so jo tisti večer kupili pri šentjakobskem mostu za 5000 lir, kar pa je zopet malo verjetno. Razprava proti enemu izmed udeležencev se je ustavila ob dejstvu, da še marsikatera podrobnost ni dovolj osvetljena. Zato so jo prekinili in bodo na nadaljevanje povabili še nekaj novih prič.

Iz Istre

Novi puljski župan je nastopil svoje mesto. Nemški svetovalec istrske pokrajine inž. Fessmann je kot pooblaščenec Vrhovnega Komisarja uvedel v županske posle novoimenovalnega puljskega župana dr. de Manrinja. Ob tej priliki je dr. de Manrinja, ki je vodil doslej županske posle v svojstvu komisarja, naglašal v svojem nagovoru, da se zaveda težke odgovornosti, ki jo nalaga sedanjih predstavnikov puljske občine. Omenjal je pomen 2000. letne puljske zgodovine in ugotovil, da je Pulj, ki je postal od prve svetovne vojne glavno mesto Istre, svojim nalogam znerom dorašel. Ob sklepu je dr. de Manrinja obljubil nemškemu svetovalcu in puljskemu prefektu, da se bo izkazal vrednega zaupanja, ki ga je bil deležen. Slovenski uveljbi v županske posle so prisostvovali

tudi predstavniki vojaških poveljstev ter civilne uprave.

Narčrt za proizvodnjo in preskrbo zelenjave. Ravnatelj deželnega prehranjevalnega urada je povabil predstavnike koprške in piranske občine ter drugih severnih istrskih občin v svrhu določitve načrta za proizvodnjo in preskrbo zelenjave v severnem delu Istre. Posvetovanju so prisostvovali zastopnik Vrhovnega Komisarja operacijskega področja Jadransko Primorje, Komisar za cene pokrajin Trst, Istra, Furlanija, Kvarner in Gorica, nemški svetovalec ter svetovalci deželnega prehranjevalnega urada. Po poročilu navzočnih županov ter zastopnikov puljskega agrarnega konzorcija je bilo sklenjeno, da se poveri Agrarnemu konzorciju v Pulju nalog glede proizvodnje sadja in zelenjave v omenjenem področju. Navzočni zastopnik nemške oblasti je obljubil svojo podporo.

Z Gorenjskega

Gauleiter med koroskimi gospodarstveniki. Pred nekaj dnevi je bil v Gozd. Martuljku župni tečaj za koroske gospodarstvenike. Na tečaju so se sestali predstavniki vseh panog koroskega gospodarstva, industrijskih podjetij, ki so v službi oboroževanja, ter zastopniki obrti. Ob zaključku je tečajnik nagovoril sam Gauleiter dr. Rainer, ki je poudaril važnost praktičnega reševanja gospodarskih in drugih vprašanj v današnjem času. Skupnost nemškega naroda, je dejal, se danes ne ustvarja teoretično, marveč z dejanji, pri katerih sodelujeta fronta in domovina. Z nastopom nar. socializma je napočila za Nemčijo nova doba, ki je prinesla raso teorijo, po kateri se ustvarja novi red in novi svet. Nadalje je Gauleiter poslušalnem predložil sliko o gospodarskem in socialnem položaju v operacijskem področju Jadransko Primorje. Domovinska fronta je doslej posvedočila, da je kos vsakemu položaju, vsak član nemške narodne skupnosti je vzlet nase odgovorjajoče breme ter s tem pokazal, da je dosegel zahtevam časa. Kakor v Nemčiji, se je tudi na področju, za katerega skrbi Gauleiter dr. Rainer, pokazala važnost osredotočenja vseh sil. Gauleiter je to trditve podkrepil z živimi primeri ter opozarjal navzoče, naj jim lebdijo pred očmi neprestano lik Führerja, ki vodi svoj narod z vero, mirom in sigurnostjo, zavedajoč se vseh težav, ki jih je treba premagati v vojni. Nemški narod bo na koncu nagradjen z zmago. Za vse, ki sledijo Führerjevim idejam, je zagadelj važna, da ne klonajo v svoji stanovitosti ter delajo z vso energijo za cilje končne zmage. Po Gauleiterjevem govoru je nastopilo še več govornikov.

Smrt za domovino. Umr je koroški rojak, rezervni višji praporščak Kurt Kržanec. Bil je odlikovan z železnim križcem II. r. ter je podlegel hudim ranam, ki jih je dobil na bojišču. Pokopali so ga na domačem pokopališču v Beljaku.

Po daljšem trpljenju je umrl upokojeni vladni svetnik Franc Beran iz Celovca. Učakal je 78 let. Prav tako se je poslovil od življenja disponent gospodarske zadruge za nakupovanje Albin Groier iz Beljaka. Groier je bil star 61 let.

Smrt v Celovcu. V Celovcu so umrli: 50-letni mizarski mojster Franc Türk, 21-letni Viljem Gartner, sin kijačarčarja, 64-letni upokojeni asistent državnih železnic Gustav Würtenberger, 54-letna žena knjigovodje Ana Gungisova in 66-letni pomožni delavec Fran Medija.

Pester večer v Celovcu. Organizacija »Moč v radosti« je priredila v torek 8. maja večer s pestrnim sporedom. Prireditelj je bila v znanem hotelu »Sandwirt«, ki je bil nedavno zopet odprt. Na večeru je sodelovalo 20 varijetjskih umetnikov. Godbo je oskrbel flamski orkester.

Nepravilno prejemanje živilskih nakaznic. Pred posebnim sodnikom koroskega deželnega sodišča se je moral zagovarjati Jože Bergant iz Selc v kranjskem okrožju zaradi nepravilnega prejemanja dveh živilskih nakaznic. Bergant je živel do leta 1939. v Celovcu pri nekem zakonskem paru in je tam prejemal živilske nakaznice. Nato se je izselil iz Celovca, prihajal pa je vsak mesec tja po svoje živilske nakaznice, katere je prejemal tudi v novem kraju. Celovski stanodajalci Berganta niso vedeli, da mož prejema svoje živilske nakaznice tudi v novem kraju. Bergant je bil obsojen na 3 leta ječe.

Steklarska pomočnica. V Celovcu je napravila mojstrsko skušnjo iz steklarske stroke Gertruda Čebuljeva, prva samostojna pomočnica v steklarski stroki na Koroskem.

Tatinska ženska. Od lanskega novembra do decembra je bilo 29-letna Ana Martinoli z Malega Lošinja uslužbena v neki celovski gostilni kot služkinja. Gospodar

in gospodinja sta dekletu zaupala, toda bila sta hudo prevarana. Martinoli je večkrat okradla svoja delodajalca in je napravila nad 100 mark škode v gotovini. Poleg tega je odnesla nad tisoč cigaret, mnogo obleke, perila, čevljev, nekaj lišpa in zlatnine. Martinoli je se morala zaradi izvršenih tatvin zagovarjati pred celovskim sodiščem, kjer je bila obsojena na poldrugo leto ječe.

Beleznica

ROLEDAR:

Petek, 12. maja: Pankracij.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Ešnapurski tiger.
Kino Sioga: Opereta.
Kino Union: Romantična snubitev.
Kino Moste: Prijeten dan.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 21.30 do 4.30!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE DRAMA

Petek, 12. maja: zaprto.
Sobota, 13. maja, ob 18: Azazel. Red Sobota.

Ivan Pregelj: »Azazel«. V tem delu je prikazan duševni konflikt Marije Magdalene in Jude iz Keriot, med grešno strastjo in vero v Jezusa. V glavnih vlogah: Jan, Ukmar-Boltarjeva in Vl. Skrbinek, v estalih: Kraljeva, Razbergerjeva, Gorinškova, Bitenc, Korosec, Bratina, Lipša, Košta, Blaž, Peček, P. Kovič, Brezigar, Cesar, Drenovec, N. Kerst, Pavlovič, Verdonik, Ruztresen, Savinski, Goljeva, Gorinšek, Plut, Benedičič, Potušek, Tomažič, Podgoršek in Rekarjeva. — Drama ima štiri dejanja (pet slik). Režiser: M. Skrbinek. Scena: arh. V. Gašček. Kostumi: J. Vilfanova.

Naslednja premiera v Drami bo Moretova veseloigra v treh dejanjih »Donna Diana«. Osebe: Don Diego, vladajoči grof v Barceloni — Vl. Skrbinek, Dona Diana, dedna princesa, njegova hči — Razbergerjeva, Dona Lavra in Dona Fenisa, njegovi nečakinji — Vida Juvanova in Ukmar-Boltarjeva, Don Cesar, princ iz Urgela — Gregorin, Don Louis, princ iz Berne — Bitenc, Don Gostin, princ iz Foka — Verdonik, Perin, princesin tajnik in zaupnik — Jan, Fioreta, princesina hišna — Pugljeva. Režiser: prof. O. Šest.

OPERA

Petek, 12. maja: zaprto.
Sobota, 13. maja, ob 18: Manon. Premiera. Red I.

J. Massenet: »Manon«. Opera v štirih dejanjih (šestih slikah). Osebe: Manon Lescaut — Heybalova, Pousette — Barbičeva, Javotte — Bankartova, Rosette — Jančarjeva, Chevalier des Grieux — Lipušek, grof des Grieux — Betetto k. g., Lescaut, Garde du Corps, bratranec Manone — Janko, Guillot de Marfontaine — M. Sanein, Bretigny — Dolinar, 1. gardist — Langus, 2. gardist — Mencin, sergent — Jelnikar, — 1. silka se godi na dvoršču gostilne v Amiensu, 2. silka v stanovanju des Grieuxa v Parizu, 3. silka Cours la Reine, 4. silka v seminarju St. Sulpice, 5. v hotelu Transilvanija, 6. na cesti v Hevre, Dirigent: dr. D. Švara. Režiser: C. Debevec. Scenograf: inž. E. Franz. Kostumi: J. Vilfanova. Opazujemo na premiero v soboto, za red I.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje RADIO LJUBLJANA

Petek, 12. maja

7.—7.10: Poročila v nemščini. 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. 9.—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20: Koračnica, napoved sporeda (nem. in slov.), koračnica. 12.—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14: Mali orkester, vodi Albert Dermelj. 14.—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15: Vskakemu nekaj. 17.—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.30: Glasbena medigra. 17.30—18: Kmečki trio. 18.45—19: Iz našega leplostvoja — Josip Knaflič: Lov za skrivnostmi. 19.—19.30: Koncert Komornega zbora. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, napoved sporeda. 19.45—20: Glasbena medigra. 20.—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21: Iz opernega sveta, sodelujejo: Manja Mlejnk-sopran Elza Karlovac-alt, Janko Vekoslav-bariton. 21.—21.30: Koncert prof. Trosta. 21.30—22: Bagatele. 22.—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—23: Glasba za lahko noč.

Budak pripoveduje slikovito, krepko in izrazito.

Kakor že omenjeno, je roman prevedel skrbno in s tenkim sluhom za jezikovne finese Severin Šali. Knjigo je okusno opremil arh. Vlado Gašček.

Zapiski

Dirigent Toscanini bi imel 24. maja začeti serijo koncertnih gostovanj v Buenos Airesu. Kakor pa sedaj poročajo, so bila gostovanja odpovedana in sicer iz značilnega razloga, ker so se oblasti zale, da bi v Buenos Airesu, kjer živi mnogo Italijanov, nastale demonstracije zoper Toscaninija, to pa zaradi njegove popustljivosti nasproti boljševizmu, kar mu nacionalni Italijani zelo zamerijo.

Zavarovanje Giottovih fresk v Padovi. Po obsežnih posvetovanjih vodilnih italijanskih muzejskih ravnateljev in umetnostnih strokovnjakov so sklenili, da bodo zaradi zaščite pred sovražnikovi bombami odstranili s sten kapele degli Scrovegni v Padovi svetovno znane Giottove freske iz 14. stoletja, ki predstavljajo višek umetniškega ustvarjanja tega velikega umbriskega mojstra. Spravili jih bodo na varno mesto. Ker gre za umetnine, ki so nenadomestljive in velikega pomena za ves svet, bodo to izredno težko delo izvršili najboljši italijanski strokovnjaki.

Grška državna opera v Atenah je z odličnim uspehom uprizorila D'Albortovo »Križavac«, ki je ob tej priliki doživel vrhno predstavo na grškem opernem odru.

V Toledo na španskem so odkrili dragocen starorimski mozaik, ki je sestavljen iz kamenčkov v rdeči, rumeni, beli in črni barvi. Mozaik je tako dobro ohranjen, kakor bi bil pravkar prišel iz mojstrove delavnice.

nega imperativa« v svoji vesti čeprav o njem mnogo več in debatira. Musinka in Vule in Ka'a in neštet drugi na ne vedo, nič o »kategoričnem imperativu« niti ne razmišljajo o koristi ali nekoristi, matveč ravno tako kakor jim velja vest, t. j. etično pravico. Ves roman je velika hvalnica etike, ki zahteva brezpopolno podreitev etičnim načelom, in prav tako velika moralna klofuta etičnemu relativizmu. Nazorno sta pokazana v fabularnem in idejnim vrhu romana, v borbi med Musinko in Vulum, ko j. hoče le-ta storiti silo.

Zgodba se razvija v okviru ljubzenskega trkota ki pa ne ustreza ljubzenskemu trkotu modernega zakona kajti tak zaplet in razplet bi bil v »moderne« zakonu kaj čuden, skoraj nemogoč. »Moderne« človek se s svojim etičnim relativizmom pač ne zaveda absolutnosti npravnostnih zakonov.

Nosilci dejanja so trije: Musinka, njen mož Vulum in Vule. Vendar je med Musinko in Vulum ta razlika, da sta prva dva aktivna Skozi njiju se deja izraža oblikuje in realizira. Musa je le nekaj potreben trojti deleznik, a brez oblikovalne misli

Nekaterih bistvenih značilnosti Budakovih junakov ni najdemo v veleumestnih junakih romanov. Nekevrnosti: teh osebnosti so namreč zgrajene na nekaterih osnovnih elementih, tako da je njih zgradba kristalno čista in prozorna. Sicer je doživljanje teh ljudi včasih plastično izraženo, masivno, težko, kakor je težka in groba njih kraška domovina s skalnatimi gorami. V njih pa je toliko zdravja, moči, jasnosti in luči kakor je v duševnosti zapetjenih in kavarniško-zadimljenih veleumestancov ni moč najti.

Reči moramo, da so to res osebnosti, izrazite in same sebo zavedajoče, vendar

Etika v Budakovih »Musink«

Severin Šali je naš prevodno literaturo znova obogatil s prevodom reprezentativnega hrvaškega pisatelja Mile Budaka, z njegovim romanom »Musinka« (Naša knjiga, 310 str.). Isti prevajalec nam je že oskrbel z enako skrbnostjo znano mojstrovino tega pisatelja, roman »Ognjišče«. Oba romana, »Ognjišče« in »Musinka«, spadata v isti svet, med isto ljudstvo; sploh sta si na moč podobna. Vendar pa je med njima posebno »

Mlado Jutro

Vasil Pavurčičev:

Deček z zlatim srecem

(Iz bogarščine pravca K. Spar.)
Sum Čum Sum je bil sin gozda. Rodil se je bil nekje poldnevno jutro, ko so po cvetočih vejah bademov in breskev peli slavčki. Slavčki so ga jutraj s pesnjico budili iz spanja, skozi veje pa se je muzalo sonce. Sklanjalo se je k ležišču, spletenemu iz zelene praproti, in poljubljalo dečka na modra očesa. Od sončnih poljubov pa so Sum Čum Sumove oči postale bistre kakor goraki potoki in svetlele ko nebo. Ves obraz se mu je svetil, kakor bi bil zlat.

Vse je ljubilo lepega dečka.
»Sum Čum Sum!« so šepetale trave, ko se je deček jutraj nabiral jagode.
»Sum Čum Sum!« je šepetelo listje in veje so se nalahno sklanjale in mu božale lase.

»Sum Čum Sum!« je žuborel potok, ko se je deček ustavljal ob njem in pil njegovo to solno čisto vodo.
»Sum Čum Sum!« je šepetalo cvetje, ko so se ga dotikale dečkove roke.

Ko se je na planini potel, znočil, se ga gledale z neba svetloke zvezdice in mesec se je nasmejalo dečku. Sedel je k njemu na vejo in mu vso noč pripovedoval pravljice.

Tako je Sum Čum Sum rasel in postal mladenič. Ptice, trave, potek in cvetice so ga naučile samo ljubiti in njegovo srce ni poznalo druge mrti.

Vsi so ga z veseljem klicali: »Deček z zlatim srecem.«

Nekaj jutraj je Sum Čum Sum počival na mehki travi.

Sonce se je bilo premaknilo med veje. Z zlatimi prsti mu je božalo lase in ga nežno poljubilo.

»Vstani, Sum Čum Sum!« je zašepetalo.
»Pravda je, Sum Čum Sum!« je zapel slavček.

Sum Čum Sum je odprl lepe modre oči. Ko je zagledal sonce, je bil pripravljen pokloniti.

»Sum Čum Sum!« so zašepetale trave, cvetice, potok in ptice. In njihov šepet je bil kakor pesem po vsem gozdu.

Deček z zlatim srecem se je ozrl. Sreče mu je napočilo z radostjo. Daleč spredaj se je dvigala v dolini jutranja megla. Potok je bil od kamna do kamna, tekli proti polju in se dotikali med zelenimi livami. Sklanjalo se zletavali proti nebu, da bi se okopali v sončni svetlobi. Nebo, sinje kakor Sum Čum Sumove oči, pa se je razprostiralo od konca do konca zemlje.

»Kako lep je svet!« je vzdihnil Sum Čum Sum. »Kako lepo bi bilo, ko bi šel in si ga ogledal.«
Ko so ptice zaslišale te besede, so umolknele, trava, listje in potok pa so prenehali šumeti.

Tudi sonce ga je slišalo in temen oblak mu je zastрил obraz.

»Ne hodi, Sum Čum Sum!« je gozd vznemirjeno zašepetalo. »Mnogo hudega je na svetu in le malo dobrega. Ne hodi!«

»Ne hodi, Sum Čum Sum!« so prosile ptice, cvetice, trava, potok.

»Pojdem!« je rekel deček z zlatim srecem. »Kaj neki bi se mi moglo zgoditi? Vedeti hočem, kako je po širokem svetu. Potem se spet vrnem k vam.«

Sonce se je umaknilo med veje in posulo poti z zlatom. Z zlatimi prsti je pobozalo Sum Čum Sumu lase in rekel:

»Prav, mladi deček, kar se hočeš vedeti, kako je po širokem svetu, pojd. Jaz, ki že stoletja potujem po širokem svetu, ti pravim, da je ves svet poln gorja in hudobije. Nikjer na svetu ni tvojemu zlatemu srecu enakega. Ali pa hočeš pomagati ljudem, ki živijo po širokem svetu?«

»Hočem!« je radostno vzdihnil deček z zlatim srecem.

»Prav. Vidiš onče čist, beli oblak pod modrim nebom? In sonce je z zlato roko pokazalo proti nebu.«

»Vidiš.«

»Ta bel oblak, ki se kakor brezdomec klani po nebu, je Dobrota. Spremenim te v hitrokrilni veter. Pohiti k belemu oblaku, vzemi ga na svoje lažke krila in ga ponesi na zemljo. In po vsej zemlji bo zavladalo veselje in vsi ljudje bodo imeli zlata srca.«

In sonce se je skirilo za veje. Sum Čum Sum pa je postal hitrokrilni veter in je pohitel k belemu oblaku.

Se danes ga ni ujel. Bežal za njim, pa ga ne more dohiteti.

Ko pa ga dohitel, ga bo na svojih lažkih krilih prinesel na zemljo in po vsej zemlji bo zavladala dobrota. In vsi ljudje bodo imeli zlata srca.

A. E. Weirauch:

VELIKI GOSLAČ

Roman

Inge je hrčevito stiskala ustnice, vendar ni mogla ubraniti, da ji ne bi bilo te stisnjene ustnice čezalje modreje trepetale. Prav tako, kakor ni mogla ubraniti, da se ne bi bledela v njenih očeh, ki je delala, da so se obrnili vseh redkih okrasov razbujali, zgostevali v debele kaplje in pocedali čez robove vek.

»Pa si vendar strahotno stiskar!« je rekla in se trudoma zasmejala.

»Mi ne verjameš?« Sunkoma se je okrenil, a še vedno ni ne verjameš? Ali hočeš videti hrčevino?« In neopazni pasti si je jel ogledati svojce.

»Hvala, hrčevino poznam!«
»Hrčevino... poznaj?«

»Dale je nadaljevala, ne da bi se dala motiti. »A saj pravim, da si jo izkupiti pri nekem brezimnem streljanju v Mehiki... kjer si bil docela neprizad... sam si mi tako pravil... po tem takem si me vendarle nalagali!«

»De sem ti sam...? Povej, ali me misliš spraviti ob pamet? Kdaj in kje sem ti to pripovedoval?«

»Kdaj in kje? Ne še tako daleč tega... pred nekaj meseci... med karavali... v Misi...«

»To...? Ne... Inge...? Ves prepaden se je zgugal v nenaslanje naproti nje in zastmel vanjo. »Jaz tepec! Jaz osel! Ali je mogoče! Zakaj si potem uprizorila to potegavščino, če smem vprašati? Samo da bi imela razlog za ločitev, češ da te varam s svojo lastno ženo? Ali svojo

Manica:

Rešitev ugank s številčkami

I.

Vrt.

krt.

II.

Zemlja.

zemlja.

III.

Čebela.

čebula.

SPORT

Nogometni življenj

Razen izločnega nogometnega tekema za državno prvenstvo po Nemčiji, o katerih smo suhe izide objavili že v predčerašnjih številkih, je bilo v nedeljo še drugod okrog nas mnogo nogometnih prireditelj, med katerimi bi bilo zaradi izpolnitve nedeljske kronike zabeležiti še naslednje:

Po ostalih italijanskih posrajah gre prvenstvo tekmevanje — razen v Trstu in njegovem okrožju, kjer je bilo že zaključeno, no pred minjšo nedeljo — po začrtanem sporedu dalje in so bile v nedeljo odigrane te teke: v piemontsko-ligurski skupini: Torino-Novara 2:2, Casale-Juventus 1:1, Biellese-Asti 3:2, Liguria-Genova 2:1, Cuneo-Alessandria 3:2. — Na čelu tabele v tem okrožju je Torino daleč pred Juventusom (26) in Biellesem (24). V beneški skupini sta odigrala kluba Verona in Venezia finalno igro neodločeno 2:2. — V emiljski skupini sta bili odigrani naslednji dve srečanja: Bologna-Faenza 3:1 in Cesena-Fordina 2:0. — V kvalifikacijski tekmi za drugo mesto v lombardski skupini je Varese zmagal nad Brescio 1:0.

V pariškem prvenstvu stadionu sta se v nedeljo pred 35.000 gledalci sestali moštvi Nancyja in Reimsa v finalni tekmi za francoski nogometni pokal. Nancy je zaigral nadvse poletno ter si s 4:0 (1:0) prvič osvojil francoski nogometni pokal. V francoskem prvenstvu je prejel Lille v Rennesu nepričakovan poraz v obliki 0:1. Tekma med Lensom in Toulouso je bila odločena.

Veliki Varadin je premagal enajsterico iz Szolnoka s 3:0. Drugoplasirani Kolosvar je bil premagan od Dinavaga z 1:2. Stanje v tabeli je do nadaljnjega: Veliki Varadin 43 točk, Kolosvar 32, Ferencvaros 31, itd.

Vidni hrvaški klub Gradjanski je v nedeljo premagal enajsterico Litanina s 4:1. Gradjanski je dozdaj nabral 16 točk; na drugem mestu sta Concordia in HASK s po 14 točkami.

Iz našega prvenstvenega tekmovalja na Portugalskem sta bila izločena moštvi Porto in Union Coierka. Dosegli so si priborila vstop v polfinale naslednje moštva: Benfica, Estoril in Gijumakasa.

Volilno moštvo Vuc den Haag na Holandskem je doživelo proti Longi Tilburgu poraz 2:3. Sedaj je v zelo ugodnem položaju moštvo Volewijckersa iz Amsterdama, ki je izgubilo doslej samo dve tekmi, dočim je Vuc den Haag doslej že za 5 točk na slabšem.

Na štajerskem so igrali še eno tekmo za Tschammerjev pokal, v kateri je Rapid iz Maribora z 2:1 tesno zmagal na enajsterico Westena iz Celja.

* * *

Imenitno moštvo München 1860, ki bi bilo moralo gostovati prihodnjo nedeljo v Zagrebu, je vsokodna enajsterica Wiener AC, ki bo ta dan odigrala prijateljsko tekmo s tamkajšnjim Haskom.

S— Pričetek lahkoatletske sezone na prostem v Nemčiji. V nedeljo so imeli nemški lahkoatleti prva tekmovalja na prostem. Največja prireditelj je bila v Drazdanih, kjer je nastopilo 500 lahkoatletov. Največji uspeh je dosegel Drazdane Kamps, ki je pretekel progo 1000 metrov v času 2:25. Vmesni časi so bili: 57 sek. za 400 m, 2:03 za 800 m. — V Halleju so bila na sporedu prva polnadna tekmovalja lahkoatletov. Najboljše uspehe so dosegli metalci. Janzen je zmagal v metu krogla s 13,62 m in v metu diska z 39,42 m. Pri damah je bila najboljša Lore Grebe v metu krogla s 13,22 m in metu kopja z 39,25 m.

S— 100 m pretekel v 10,6 sekund. Državni športni učitelj Georg Richter iz Leipziga je kmatek čas v Freiburgu treniral akademike-lahkoatlete. Toda kljub tako kratkemu treningu je uspelo njegovemu učenca Karlu Lehmannu, da je pretekel progo 100 m v času 10,7 in 10,6 sekunda, kar je za začetek sezone izvršen čas. Dober izid je zabeležil tudi Heiner iz Leipziga v metu krogla z metom 13,48 m.

S— Smučarska tekma v maju. Na Srednjem vrhu nad Jesenicami so imeli preteklo nedeljo še eno smučarsko prireditev, ki je bila obenem združena z otvoritvijo

tamkajšnje nove skakalnice. Udeležba tekmovalcev je bila zelo velika, saj je prišlo na start skoraj 80 odličnih smučarjev, med njimi precej tako močnih, da domaćim Jeseničanom skoraj v noben konkurenci ni uspelo priti na najvišnjeja mesta. Tako je v slalomu in skakalni tekmi po skupni oceni zmagal štarski planiški znanec Josip Bradi in je prvi domači tekmovalce Lojze zvan s Jesenic prišel po teh dveh preteklih komej na šesto mesto. Dober je bil tudi Lojze Razinger, ki je v skokih posebej zasledil prvo mesto, medtem ko je bil prvi prav tako Bradi. Snehne razmere so bile prav dobre, kar ni ostalo neopaženo tudi po dolinah. Saj zapiramo okna in vrata kakor bi šele odhajali v novo zame!

Iz Trsta

Krušni dodatki vojnim ter delovnim invalidom in pobabljenec. Prehranjevalno ravnanje v Trstu objavlja, da je bil priznan vojnim invalidom ter pobabljenec ter delovnim invalidom ter pobabljenec, ki pripadajo dobočenim kategorijam invalidnosti dnevnih krušnih dodatkov. Pravico do dodatka imajo vojni invalidi ter pobabljeni, ki prejemajo pokojnino od L do V. kategorije, ter invalidi in pobabljeni dela z invalidnostjo nad 50%. Priznan jim je obrok, ki pripada kategoriji najbolj upoštevanih delavcev.

Smrtna kosa. Te dni so umrli v Trstu: Marij Kančič, 30letna Antonija Solvi-Sporn, 76letna Marija Gašičič, 18letni Pater Kramer, 42letni Iva Fersora, 55letna Marija Ferfila, 8letna Marija Babič ter 41letna Ana Marsič.

Imenitni. Poročili so se te dni v Trstu: mirodnikar Emil Križman in šivilja Angela Agantini, trgovec Franc Kosic in gospodinja Edina Cosetto, telovadni profesor Ernst Hent in uradnica Lionela Sitar, pomorski kuhar Marij Stokovec in tipografska Silva Segnani, delavce Emerih Pavic in šivilja Renata Florentin, morski kurjač Santo Faldic in gospodinja Antonija Pezulič, trgovec Jožef Gorup in gospodinja Sonja Zidar, krojač Josip Strojano in natakarica Jospina Kobal.

Za poškodovani je podlegel 47letni železničar Marij Desantis iz Trsta, ki je dobi v preduru na Opčinah številne poškodbe po vsem telesu ob prilikah usodne prometne nesreče, ki smo o njej že poročali. Skupaj z drugimi ranjenimi tovariši je bil prevežen v tržaško bolnišnico, kjer pa je sedaj umrl.

Nezgod brez kance. Levico si je ranil med delom 28letni mizar Peter Burba na ulice Pondares 6. Po desnem kolenu se je pobila pri padcu v Battistjevi ulici 30letna Elizabeta Bernardon. Na 22letnega delavca Marija Masona je padel kamen in ga poškodoval. 16letna Bruna Imperio si je pri padcu poškodovala desno nogo. 56letni delavec Franc Kader si je pri iztovarjanju tovora Agrarnega konzorcija ranil levico. Desnico si je poškodoval med delom 16letni Oskar Kolaric iz Soninovega drevovala 42. Oskar Kolaric iz Soninovega drevovala 42. Po levem kolenu ima poškodbo 51letna Ana Sira. S Furianse ceste 119, ki je prišla pod vozilce. Desnico si je ranil s steklom 20letni dijak Pavst Sosic. 28letnega Riharda Maesta je ugriznil na levi nogi popadaj pes. 47letnega urtnika Jožefa Tonina iz Cervinjana je neznanec udaril v obraz. 54letni Olga Belaj iz Marcomijeve ulice 38 je povzročila avto. Ima poškodbe na desnici in desni nogi. Po desni nogi ima rane 24letni A. Giorgi. Poškodovali so ga železni drobič med delom v železarni. Pri karanabodu motocikla in avtomobila v Barkovih je obležal z zlomljeno desno nogo šter Jakob Blasoli iz Tržica. Ponesrečenosti se zdravijo v tržaški bolnišnici, kamor sta se zatekla tudi 50letni Mihel Patotič iz ulice Sedmih vojakov 5, ko je je izkopljal pri nekem domaćem prepiru z ženo, ter 30letna Antonija Resman, ki je imela neprijeten doživljaj s Hektorjem Castagnom.

Prometna nesreča v Barkovih. 17letnega kolearska Ježesa Turca in 14letnega kolearska Klavdija Carlja je povzročil v Barkovih neli avto. Oba sta obležala s poškodbami po glavi. Zdravita se v tržaški bolnišnici.

Burja ga je podrli na tla. 57letni lekarnar Silvij Tosti, ki stanuje v Piccardijevi ulici št. 36, se je vračal proti večer domov. V ulici Fortunio ga je zajel močan sunek burje, ki ga je vrgla na tla. Tosti je obležal z zlomljeno levo nogo. Zdravi se v tržaški bolnišnici.

Iz Gorice

Ljudsko gibanje. Dne 7. in 8. maja so bila v Gorici tri rojstva, 2 smrtne primeri ter 1 poroka.

Umrli je župnik Jožef Strancar. Rihemski župnik Jožef Strancar, rodom iz Unanji pri Ajdovščini, je te dni umrl. Učkal je skoro 80 let ter je 38 let pasel duše. V dijaških letih je bil sošolec J. E. Kre-

boš stijašni kariero! A zdaj si še tako mlada! Dokler je otrok tako majhen... te bo vendar potreboval! In jaz...? Zdrnik je pred njo na kolena in ji zari glavo v krilo; njegov pridušen šepet je bil komaj še razumljiv. »...Konec koncev te tudi jaz potrebujem.« Z zelo užaljenim, očitajmo izrazom je dvignil oči od nje: »Mojim, da moraš nasproti rami vendarle to in ono popraviti!«

»Jaz nasproti tebi? Ti nasproti meni pa ne? Si se mar ti kaj brigal zame? Obso-diš me kralje in malo, češ popaiba jo je s prvim zencem, da bi se mi maščevala... iz užaljene ničumnosti... ah iz čistišlepa... zmerom si misliš samo nase, in tako slabo se ti godi in da ti delajo vse krivice... Zastran tega, kaj moram jaz prestat, pa nisi bil v skrbeh! Nisi nikoli pomislil na možnost, da bi si utegnila vzeti življenje?«

»Ti da bi si vzela življenje?« Osuple in prestrašeno je vzdignil oči in tesneje ovil roke okrog nje. »Ne, tega ne bi storila! Za to si mnogo prepametna, in premočna in preudarjena... in razen tega... v takem obupu konec koncev je nisi bila! Zmerom sem vedel, da me ljubiš bolj, nego me ljubi katera koli druga ženska. In da me ljubiš bolj kakor katerega koli drugega moža... A da bi si vzela življenje, če ti ne bi manjkalo nič drugega kakor jaz... ne, tako rada me vendarle nisi imela!«

»Saj pravim, da si strahotno konj!« je rekla z gorečim prepričanjem in vzela njegovo glavo med dlani. »Prerada sem te imela za to, drugače bi bila nemara storila kaj takega. A kako bi mogla zapustiti ta svet, dokler vem, da živiš ti na njem?«

K o n e c

ka. Bil je mož odločne narodne zavednosti, ki je povsod zastavljal besedo za svoje ljudstvo. Pokopalni so ga v duhovniški grobnici na gorškem pokopališču.

Ponesrečenost. V gorško bolnišnico so se zatekli 30 letni delavec Rihard Delpin iz Ločnika, ki si je pri delu poškodoval nogo, 18 letni dijak Filip Rizo, ki se je ponesrečil pri telovadbi, 17 letni dijak Rihard Radigna, 48 letna gospodinja Karolina Arzanelli s Verdijevega Korza 25 ter 4 letni G. Ipavec iz Mirna, ki se je moč igrano ranil levico.

V znamenju behušev... Na gorški oredni železniški postaji so se organi živilke policije pozanimali za številne tržiške vegetarijane, ki so prišli po končni sezoni rdečega radiča nakupovat v gorško okolico prve letošnje beluš. Vilijemina Bresanatti, Justina Rovere, Alojzija Marči, Marija Zidarič, Nerina Rizzo in Lucij Colusso, vsi iz Trsta, so morali izročiti svoje beluš v skupni teži 70 kg, ki so jim bili zaplenjeni in stavljeni na razpolago redni potrošnji.

Preveč zupanja do ljudi je imela lastnica pekarije Marija Tomažič, ki je pušila na prodajnem pultu svoje prodajalne živilke nakaznice svoje družine. Ko se je po eni uri spomnila živilskih nakaznic, je bilo že prepozno. Ni jih bilo. Tomažičeva je prijavila zadevo policiji.

Zaplenjeno milo. Organi živilske policije v Gorici so postali pozorni na gospodinjstvo Marijo Sel iz Vipave, ki je nosila pod pasuho precej težak zavoj. V njem je bilo 5 kg mla, ki je bilo zaplenjeno.

Bibliofilska izdaja Tavčarjevega »Oveta« v jesen je poudarjena Slovenskemu Rdečemu križu in škofijski dobrodelni pisarni. Z nakupom knjige bosta podprli delo teh dveh ustanov. Cena izdaja je dvesto lir.

Najcenejša zabava

je zanimivo, poučno in zabavno čtivo, ki ga poleg najnovejših poročil o vojaških dogodkih v obliki prinaša vsaka številka ponedeljske izdaje »Jutrac«

SLOVENSKI NAROD

ki je edini ponedeljski list v Ljubljani. Tudi vi se naročite nanj čim prej!

LJUBLJANSKI KINEMATOPRAZI

KINO SLOGA Telefon 27-30
Eden od najboljših dražestnih muzikalnih filmov, kar jih je mogla ustvariti filmska umetnost, je pač film valčkovke opojnosti in Willy Forstovi

OPERETI
Willy Forst jo je kot režiser z nelo očarujočo muzikalnostjo in minuciozno intenzivnostjo osvojil za film, ki je žel in žanje povsod največje uspehe.

Sodelujejo odlični umetniki: Maria Holst, Dora Romar, Paul Hörbiger, Leo Slezak, Dunajska filharmonija in Zbor dunajske državne opere

Predstave ob 16. in 19. uri
Predprijave vstopnic od 11. do 12. ter od 15. ure dalje

KINO UNION Telefon 22-21
Pustolovščina mladega dunajskega barona in lepe grofice. Polna prisrčnega humorja in presenečenj. Ljubani odlični dunajski igralci

Romantična snubitev
V glavnih vlogah: Marte Harrell, Wolf Alhacht Retty, Christl Mardany, Paul Hörbiger, Otto Tressler, Richard Romanovsky, Rudolf Carl in drugi

Predstave ob 16. in 19.15 uri

KINO MATICA Telefon 22-41
Velefilm indijske mistike in eksotike! Slovini MENAKA halet... Izvirna glasba!

Ešnapurski tiger
V glavnih vlogah: nesmrtna La Jana, Gustav Diessl, Fritz van Dongen in Hans Stüwe.

Predstave ob 15., 17. in 19. uri

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L. —30, za drž. in prov. tismo —60, za dajanje naslova ali stro L. 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L. 7.—. Za število in dopisovanje plačati za vsako besedo L. 1.—. Za vsak drugi dan plačati L. —60 za besedo, za drž. in prov. tismo —60, za dajanje naslova ali stro L. 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L. 10.—.

Službe isče
DIJAK TEHNIKE
daje instrukcije učencem in štencem srednjim in strokovnim šol in vseh predmetov. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharje« 11325-1

KUHAR.
profesionalni z dolgoletno prakso, išče zaposlitev v boljšem lokalni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharje« 11325-1

POSREJENICA
išče zaposlitev za hišna in vrtna dela, popravila ali dopolnil. Zgledati se od 9 do 11. Naslov v ogl. odd. Jutra 11357-1

BAJAZA
kupim, plačam dobro. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Bajaza« za moštvo 11330-7

TRIGIKEL
močno izveče, kupimo. Naslov v ogl. odd. Jutra 11332

RADIO.
dobro, kupim. Cena do 12.000. Naslov v ogl. odd. Jutra 11333-7

GOVEJEJA SENA.
1000 kg. kupim. Dalmatinske. 11337-7

VOZICEK.
otroci, športni ali ghibek, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Otroci« 11364-7

MOKE OBLIKI.
črte, perle, polkroge in druge predmete stalno kupim Alojzija Drame. Gelnova nabrežje 29. 11338-7

POSREJENICA
išče zaposlitev za hišna in vrtna dela, popravila ali dopolnil. Zgledati se od 9 do 11. Naslov v ogl. odd. Jutra 11357-1

BAJAZA
kupim, plačam dobro. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Bajaza« za moštvo 11330-7

TRIGIKEL
močno izveče, kupimo. Naslov v ogl. odd. Jutra 11332

RADIO.
dobro, kupim. Cena do 12.000. Naslov v ogl. odd. Jutra 11333-7

GOVEJEJA SENA.
1000 kg. kupim. Dalmatinske. 11337-7

VOZICEK.
otroci, športni ali ghibek, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Otroci« 11364-7

MOKE OBLIKI.
črte, perle, polkroge in druge predmete stalno kupim Alojzija Drame. Gelnova nabrežje 29. 11338-7

POSREJENICA
išče zaposlitev za hišna in vrtna dela, popravila ali dopolnil. Zgledati se od 9 do 11. Naslov v ogl. odd. Jutra 11357-1

BAJAZA
kupim, plačam dobro. Ponudbe s ceno na ogl. odd. Jutra pod »Bajaza« za moštvo 11330-7

TRIGIKEL
močno izveče, kupimo. Naslov v ogl. odd. Jutra 11332

RADIO.
dobro, kupim. Cena do 12.000. Naslov v ogl. odd. Jutra 11333-7

GOVEJEJA SENA.
1000 kg. kupim. Dalmatinske. 11337-7

VOZICEK.
otroci, športni ali ghibek, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Otroci« 11364-7

MOKE OBLIKI.
črte, perle, polkroge in druge predmete stalno kupim Alojzija Drame. Gelnova nabrežje 29. 11338-7